អនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម

និង ពិធីសារបន្ថែម

ការិយាល័យឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិ
ទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា

OHCHR

អនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន
ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌
ឬបន្ថោកបន្ទាប

និង

ពិធីសារបន្ថែម

សេចក្ដីផ្ដើម

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ បានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៨៤ នូវអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

ការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ត្រូវបានហាមឃាត់ជាដាច់ខាតតាមមាត្រា៧ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ឆ្នាំ១៩៦៦ ។ អនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម បញ្ជាក់ជាថ្មីអំពីការហាមឃាត់នោះ ហើយផ្តល់ការការពារបន្ថែម ដើម្បីធានាថា ការធ្វើទារុណកម្ម និងការអនុវត្តស្រដៀងគ្នានេះ មិនអាចកើតមានឡើង ។

ការហាមឃាត់នៃការធ្វើទារុណកម្ម ត្រូវបានគូសបញ្ជាក់ឡើងវិញជាបន្ថែមទៀត នៅក្នុងមាត្រា៣៧ (ក)នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ មាត្រា១០នៃអនុសញ្ញា ស្តីពីការការពារសិទ្ធិកម្មករទេសន្តប្រវេសន៍និងសមាជិកគ្រួសារទាំងអស់របស់ពួកគេ និងមាត្រា១៥នៃអនុសញ្ញា ស្តីពីសិទ្ធិជនពិការ ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានចូលជាភាគីមួយនៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងការធ្វើទារុណកម្ម នៅថ្ងៃទី១៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩២ ។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា៣១ ធានាថា អនុសញ្ញានេះគឺជាផ្នែកមួយនៃច្បាប់កម្ពុជា ។ មាត្រា៣៨ ហាមឃាត់ជាពិសេស ចំពោះការធ្វើទារុណកម្ម និងការព្យាបាទដទៃទៀត ហើយប្រកាសថា ចំលើយសារភាព ដែលទទួលបានតាមរយៈការធ្វើទារុណកម្ម មិនអាចធ្វើជាភស្តុតាងបញ្ជាក់អំពីពិរុទ្ធភាពបានឡើយ ។

តើការធ្វើទារុណកម្មគឺជាអ្វី?

មាត្រា១ នៃអនុសញ្ញានេះ ឱ្យនិយមន័យនៃពាក្យ "ទារុណកម្ម " ថា :

អំពើទាំងឡាយណាដែលនាំឱ្យមានការឈឺចាប់ ឬរងទុក្ខយ៉ាងខ្លាំង ទោះផ្លូវកាយ ឬផ្លូវចិត្ត ដែលបានបង្កឡើងដោយចេតនាទៅលើជនណាម្នាក់ ក្នុងគោលបំណងទាំងឡាយដូចជាដោយការទាញយកព័ត៌មាន ឬចំលើយសារភាពពីជននោះ ឬតតិយជនណាម្នាក់ ដាក់ទណ្ឌកម្មជននោះចំពោះអំពើណាមួយដែលជននោះ ឬតតិយជនណាម្នាក់បានប្រព្រឹត្ត ឬសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្ត ឬបំភិតបំភ័យ ឬបង្ខិតបង្ខំជននោះ ឬតតិយជនណាម្នាក់ ឬដោយមូលហេតុណាផ្សេងទៀតដែលផ្អែកលើការ

រើសអើងណាមួយ បើការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខដោយសារតែតាមការញុះញង់ ឬការព្រមព្រៀង ឬការផ្តើមគំនិតរបស់មន្ត្រីសាធារណៈ ឬជនផ្សេងទៀតដែលបំពេញតួនាទីជាផ្លូវការ ។

មិនមែនរាល់ការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខ សុទ្ធតែត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការធ្វើទារុណកម្មនោះទេ បើតាមគោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ គឺតម្រូវឱ្យមានធាតុផ្សំសំខាន់ៗ មួយចំនួនដូចខាងក្រោមនេះ :

- ការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខ ត្រូវតែបានបង្កឡើងដោយចេតនា ឬជាប្រព័ន្ធ មិនមែនដោយសារតែឧប្បត្តិហេតុ និងមិនមែនបណ្តាលមកពីការដាក់ទណ្ឌកម្ម តាមផ្លូវច្បាប់នោះឡើយ ។

- ការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខ ត្រូវតែបានបង្កឡើងដោយមន្ត្រីសាធារណៈណាម្នាក់ ដូចជានគរបាល មន្ត្រីពន្ធនាគារ ឬមន្ត្រីយោធា ឬដោយមានការព្រមព្រៀង ឬតាមការញុះញង់ពីមន្ត្រីទាំងនោះ ។

- ការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខ ត្រូវតែដើម្បីទាញយកព័ត៌មាន ឬបង្ខំឱ្យឆ្លើយសារភាពដោយធ្វើទណ្ឌកម្ម បំភិតបំភ័យ ឬបង្ខិតបង្ខំ ឬដើម្បីហេតុផលណាមួយ ដោយផ្អែកលើការរើសអើងណាមួយ ។

- ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ បើតាមមាត្រា១៦ រដ្ឋភាគីទាំងអស់ត្រូវពង្រឹកការការពារ និងការហាមឃាត់នានាដែលអាចធ្វើបាន ចំពោះការធ្វើទារុណកម្ម ឬទណ្ឌកម្មដទៃទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប សូម្បីតែអំពើទាំងនេះមិនមានទំហំស្មើនឹងការធ្វើទារុណកម្មក្តី ។ ដូច្នេះ អនុសញ្ញានេះ មានគោលបំណងធានាថា មន្ត្រីសាធារណៈប្រព្រឹត្តទៅលើមនុស្សដែលស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងដោយការគោរព ។

តើរដ្ឋាភិបាលនានា ត្រូវទប់ស្កាត់ការធ្វើទារុណកម្ម ដែលកើតមាននៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួនយ៉ាងដូចម្តេច ?

អនុសញ្ញានេះ បរិយាយអំពីវិធានការជាក់ស្តែងនានា ដែលរដ្ឋភាគីទាំងអស់ត្រូវចាត់ ដើម្បីទប់ស្កាត់ជនគ្រប់រូប ដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន មិនឱ្យប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម ។ វិធានការទាំងនេះ គ្របដណ្តប់លើវិស័យទាំងឡាយ ដូចខាងក្រោមនេះ :

ការមិនបញ្ជូនទៅវិញ និងការធ្វើបត្យាប័ន : រដ្ឋភាគីមិនត្រូវធ្វើបត្យាប័នជនណាម្នាក់ ទៅកាន់រដ្ឋផ្សេងទៀតឡើយ ប្រសិនបើមានមូលហេតុរឹងមាំជឿបានថា ជននោះនឹងស្ថិតក្នុងគ្រោះថ្នាក់នៃការធ្វើទារុណកម្ម ។ ទោះជាដូច្នេះក្តី រដ្ឋភាគីនោះ គួរតែធ្វើបត្យាប័នជនទាំងឡាយណាដែល

គេសង្ស័យថា បានប្រព្រឹត្តទារុណកម្មនៅក្នុងប្រទេសមួយ ឬប្រសិនជាមិនធ្វើបត្យាប័នទេ រដ្ឋភាគីនោះត្រូវកាត់ទោសជននោះ ក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន ។

ទណ្ឌកម្មផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ : រដ្ឋនានាត្រូវកំណត់អំពើនេះថាជាបទល្មើសនៃការប្រព្រឹត្ត ឬការព្យាយាមប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម ។

យុត្តាធិការ : រដ្ឋនានាត្រូវអនុវត្តយុត្តាធិការ នៅគ្រប់ករណីរឿងទារុណកម្មទាំងអស់ពាក់ព័ន្ធនឹងជនជាតិរបស់ខ្លួន ទោះជាអ្នកនោះជាជនរងគ្រោះ ឬជនល្មើស ឬអំពើនោះត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយជនបរទេសនៅលើទឹកដីរបស់ខ្លួនក្តី ។

ការជួយគ្នាទៅវិញទៅមកតាមប្រព័ន្ធតុលាការ : រដ្ឋភាគីគួរជួយគ្នាទៅវិញទៅមក ក្នុងការនាំខ្លួនជនទាំងឡាយ ដែលគេសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្តទារុណកម្មទៅតុលាការ ដើម្បីកាត់ទោសទៅតាមច្បាប់ ។

ការបណ្តុះបណ្តាល: រដ្ឋនានាត្រូវធានាថា មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ទាំងអស់ ត្រូវទទួលការបណ្តុះបណ្តាល ដើម្បីធានាថា ការប្រព្រឹត្តទារុណកម្មមិនអាចកើតមានឡើយ ។

វិធានការទប់ស្កាត់ : រដ្ឋនានា ត្រូវពិនិត្យជាទៀងទាត់នូវនីតិវិធីសួរចំលើយ និងការរៀបចំឃុំខ្លួនផ្សេងៗ ដើម្បីធានាថា គ្មានបន្ទប់ណាមួយដែលអាចអនុវត្ត ការធ្វើទារុណកម្មឡើយ ។

បណ្តឹង និងការស៊ើបអង្កេត : រដ្ឋនានា ត្រូវធានាថា ជនគ្រប់រូបដែលអះអាងថា ខ្លួនត្រូវបានគេធ្វើទារុណកម្ម អាចប្តឹងទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ហើយត្រូវធានាថា រាល់ករណីទារុណកម្មដែលគេសង្ស័យ ត្រូវតែធ្វើការស៊ើបអង្កេតជាបន្ទាន់ និងដោយមិនលំអៀង ។

ការជួសជុលការខូចខាត : ជនរងគ្រោះដោយការប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានសំណងជួសជុលការខូចខាត ដោយសមរម្យនិងយុត្តិធម៌ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត អនុសញ្ញានេះ តម្រូវឱ្យរដ្ឋភាគីទាំងអស់ធានាថា ចំលើយណាមួយដែលបានមកដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម មិនត្រូវយកមកធ្វើជាភស្តុតាង នៅក្នុងតុលាការឡើយ (លើកលែងតែដើម្បីជាភស្តុតាង សំរាប់ធ្វើការចោទប្រកាន់ លើអ្នកប្រព្រឹត្តទារុណកម្មលើជនរងគ្រោះនោះ) ។ បទបញ្ញត្តិនេះ ទទួលស្គាល់ថា ទារុណកម្មមិនត្រឹមតែជាអំពើព្រៃផ្សៃ និងខុសឆ្គងនោះទេ ប៉ុន្តែវាក៏មិនមែនជាមធ្យោបាយមានប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការទាញយកព័ត៌មានក្នុងការស៊ើបអង្កេតរបស់នគរបាលនោះឡើយ ព្រោះថាព័ត៌មានដែលទទួលបានតាមរយៈនេះ តាមធម្មតាមិនអាចយកជាការបានឡើយ ។

គណៈកម្មាធិការប្រឆាំងការធ្វើទារុណកម្ម

កាលបើក្លាយជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះហើយ រដ្ឋភាគីមួយត្រូវធ្វើការប្ដេជ្ញាចិត្ត តាមផ្លូវច្បាប់ ចំពោះសហគមន៍អន្តរជាតិ ដើម្បីអនុវត្តបទបញ្ញត្តិនៃសន្ធិសញ្ញានេះ ហាមឃាត់ការធ្វើទារុណកម្ម តាមគ្រប់រូបភាព ។

ដើម្បីជួយដល់រដ្ឋភាគីក្នុងការបំពេញការប្ដេជ្ញាចិត្តនេះ អនុសញ្ញានេះ បង្កើតគណៈកម្មាធិការអន្តរជាតិមួយនៃក្រុមអ្នកជំនាញការឯករាជ្យ ដែលហៅថា គណៈកម្មាធិការប្រឆាំងការធ្វើទារុណកម្ម ដើម្បីឃ្លាំមើលការរីកចំរើនរបស់រដ្ឋភាគីនានា ហើយណែនាំដល់រដ្ឋភាគីទាំងនោះ អំពីវិធានការបន្ថែមទៀត ដែលរដ្ឋភាគីអាចចាត់ ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញានេះឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព ។

រដ្ឋភាគីទាំងអស់ ត្រូវផ្ញើរបាយការណ៍តាមកាលកំណត់ ផ្ញើទៅគណៈកម្មាធិការនេះ អំពីវិធានការនានាដែលបានចាត់ឡើង ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ។ រដ្ឋភាគីខ្លះក៏បានអនុញ្ញាតឱ្យគណៈកម្មាធិការនេះ ពិចារណាលើបណ្ដឹងរបស់បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលអះអាងថាសិទ្ធិរបស់ខ្លួនត្រូវបានរំលោភបំពាន ឬអនុញ្ញាតឱ្យគណៈកម្មាធិការនេះ ធ្វើទស្សនកិច្ចប្រទេសនោះ និងធ្វើការស៊ើបអង្កេត ។

កម្ពុជាបានដាក់ស្នើរបាយការណ៍ដំបូងរបស់ខ្លួន តាមអនុសញ្ញានេះ កាលពីថ្ងៃទី២៩ សីហា ឆ្នាំ២០០២ ហើយរបាយការណ៍នេះ ត្រូវបានពិចារណាដោយគណៈកម្មាធិការនេះ នៅខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៣ ។ បច្ចុប្បន្ននេះ កម្ពុជាមានរបាយការណ៍ចំនួនបី ដែលហួសកាលកំណត់ ហើយរបាយ-ការណ៍ចុងក្រោយបង្អស់គួរត្រូវបានដាក់ស្នើ នៅថ្ងៃទី១៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៥ ។ កម្ពុជាមិនទាន់ទទួលយកនីតិវិធីស្ដីពីបណ្ដឹងបុគ្គល តាមមាត្រា២២ នៃអនុសញ្ញានេះនៅឡើយទេ ។

យន្តការទប់ស្កាត់បន្ថែម ក្នុងពិធីសារបន្ថែមនៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម

ក្នុងឆ្នាំ២០០៦ ពិធីសារបន្ថែមថ្មីមួយលើអនុសញ្ញានេះ បានចូលជាធរមាន ។ ពិធីសារនេះ ផ្ដល់យន្តការទប់ស្កាត់បន្ថែមដើម្បីធានាថា រដ្ឋភាគីទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម ឆ្នាំ១៩៨៤ បំពេញការប្ដេជ្ញាចិត្តរបស់ខ្លួន ដើម្បីហាមឃាត់ការធ្វើទារុណកម្ម និងអំពើព្យាបាទដទៃទៀត ។ យន្តការទាំងនេះ មានស្ថាប័នបន្ថែមចំនួនពីរទៀតដែលស្របគ្នា មួយជាស្ថាប័នជាតិ ហើយមួយទៀតជាស្ថាប័នអន្តរជាតិ :

នៅថ្នាក់អន្តរជាតិ គណៈកម្មាធិការមួយ ដែលមានអ្នកជំនាញការអន្តរជាតិដប់រូប ដែលគេហៅថា អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ នឹងធ្វើទស្សនកិច្ចនៅតាមមន្ទីរឃុំឃាំងនានាលើទឹកដីនៃរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ដើម្បីធានាថា ការធ្វើទារុណកម្ម និងអំពើព្យាបាទដទៃទៀត មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយ ។

នៅថ្នាក់ជាតិ រដ្ឋភាគីនីមួយៗត្រូវបង្កើត យន្តការជាតិឯករាជ្យមួយ ដើម្បីបង្ការការធ្វើទារុណកម្ម ។ ស្ថាប័ននេះនឹងធ្វើទស្សនកិច្ចនៅតាមមន្ទីរឃុំឃាំងនានា ដើម្បីធានាថាការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តស្រដៀងគ្នានេះ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយ ហើយដើម្បីគាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាល ក្នុងការហាមឃាត់ និងទប់ស្កាត់ការធ្វើទារុណកម្ម ។

កម្ពុជាបានក្លាយជាភាគីនៃពិធីសារបន្ថែម លើអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម នៅថ្ងៃទី២៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៧ ។ មុននេះ ពិធីសារនេះ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងច្បាប់កម្ពុជា តាមរយៈច្បាប់មួយដែលព្រះមហាក្សត្រប្រកាសឱ្យប្រើ នៅថ្ងៃទី១៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ ។

តាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងពិធីសារបន្ថែមនេះ រដ្ឋាភិបាលត្រូវបង្កើតយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិមួយ ឯករាជ្យ គិតត្រឹមថ្ងៃទី២៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨ គឺរយៈពេលមួយឆ្នាំ បន្ទាប់ពីថ្ងៃចូលជារដ្ឋភាគី ។ ដើម្បីចាត់ទុកថាឯករាជ្យបាន សំរាប់គោលបំណងនៃពិធីសារនេះ យន្តការថ្នាក់ជាតិចាំបាច់ត្រូវតែស្របតាមគោលការណ៍ ទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីឋានៈនៃស្ថាប័នសិទ្ធិមនុស្សជាតិ (អត្ថបទនេះមានជាភាសាខ្មែរ អាចទាក់ទងរកបាននៅ ការិយាល័យសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប នៅកម្ពុជា) ។

ការិយាល័យសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប នៅកម្ពុជា

ថ្ងៃទី១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៧

អនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប

បានអនុម័ត និងបើកឱ្យចុះហត្ថលេខា ឱ្យសច្ចាប័ន និងឱ្យចូលជាសមាជិក
តាមសេចក្តីសម្រេចចិត្តលេខ ៣៩/៤៦ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៨៤
របស់មហាសន្និបាតសហប្រជាជាតិ

ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី ២៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៨៧
ស្របតាមបទបញ្ញត្តិនៃមាត្រា២៧ (១)

រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ

យល់ឃើញថា ស្របតាមគោលការណ៍ ដែលមានប្រកាសក្នុងធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិ ការទទួលស្គាល់សិទ្ធិស្មើភាព និងមិនអាចលក់ ដូរ ផ្ទេរ ឬដកហូតបានរបស់សមាជិកនៃគ្រួសារមនុស្ស គឺជាគ្រឹះនៃសេរីភាពយុត្តិធម៌ និងសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ទទួលស្គាល់ថា សិទ្ធិទាំងនេះ កើតមកពីសេចក្តីថ្លៃថ្នូរជាប់ពីកំណើតរបស់មនុស្ស ។

យល់ឃើញថា រដ្ឋមានកាតព្វកិច្ចក្រោមធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិ ជាពិសេសមាត្រា៥៥ ក្នុងការលើកស្ទួយការគោរព និងប្រតិបត្តិជាសកលនូវសិទ្ធិ និងសេរីភាពមូលដ្ឋានរបស់មនុស្ស ។

ចងចាំថា មាត្រា៥ នៃសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងមាត្រា៧ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងនយោបាយ ដែលឯកសារទាំងពីរបានចែងថា គ្មានជនណាម្នាក់ត្រូវទទួលទារុណកម្ម ឬការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាបឡើយ ។

គិតផងដែរដល់ សេចក្តីប្រកាសស្តីពីកិច្ចការពារមនុស្សគ្រប់រូបពីទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ និងបន្ថោកបន្ទាប ដែលបានអនុម័តដោយមហាសន្និបាត នៅថ្ងៃ៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៥ ។

មានបំណង ឱ្យធ្វើការតស៊ូរឹតតែប្រសិទ្ធិភាពថែមទៀត ប្រឆាំងនឹងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្ត មកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ និងបន្ថោកបន្ទាប ដែលមាននៅពាស ពេញពិភពលោក ។

បានព្រមព្រៀងគ្នាដូចតទៅ :

ផ្នែកទី ១

មាត្រា ១

១. ដើម្បីគោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ ពាក្យ "ទារុណកម្ម" មានន័យថា អំពើទាំង ឡាយណា ដែលនាំឱ្យមានការឈឺចាប់ ឬរងទុក្ខយ៉ាងខ្លាំង ទោះផ្លូវកាយ ឬផ្លូវចិត្តក្ដី ដែលត្រូវបាន បង្កឡើងដោយចេតនាទៅលើជនណាម្នាក់ ក្នុងគោលបំណងទាំងឡាយដូចជាទាញយកព័ត៌មានពីជន នោះ ឬតតិយជនណាម្នាក់ ដាក់ទណ្ឌកម្មជននោះ ចំពោះអំពើណាមួយដែលជននោះ ឬតតិយជន ណាម្នាក់បានប្រព្រឹត្ត ឬសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្ត ឬបំភិតបំភ័យ ឬបង្ខិតបង្ខំជននោះ ឬតតិយជនណា ម្នាក់ ឬដើម្បីមូលហេតុណាផ្សេងទៀត ដែលផ្អែកលើការរើសអើងណាមួយ បើការឈឺចាប់ ឬការ រងទុក្ខ បង្កដោយមន្ត្រីសាធារណៈ ឬជនផ្សេងទៀត តាមការញុះញង់ ឬការព្រមព្រៀង ឬផ្ដើម គំនិតរបស់មន្ត្រីសាធារណៈ ឬជនផ្សេងទៀតដែលបំពេញតួនាទីជាផ្លូវការ ។ ពាក្យទារុណកម្ម មិន រាប់បញ្ចូលនូវការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខ ដែលកើតជាប់ ឬម្ដងម្កាល ពីទណ្ឌកម្មត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ឡើយ ។

២. មាត្រានេះ មិនប៉ះពាល់ដល់លិខិតុបករណ៍អន្តរជាតិ ឬច្បាប់ជាតិទាំងឡាយ ដែលមាន ឬអាចមានបទបញ្ញត្តិទូលំទូលាយជាងនេះឡើយ ។

មាត្រា ២

១. រដ្ឋភាគីត្រូវចាត់វិធានការខាងផ្លូវច្បាប់ រដ្ឋបាល តុលាការ និងវិធានការផ្សេងទៀត ដើម្បីបង្ការ កុំឱ្យមានទារុណកម្មនៅលើដែនដី ក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

២. មិនមានស្ថានភាពពិសេសដោយឡែកណាមួយ ទោះស្ថានភាពសង្គ្រាម ឬស្ថានភាព គំរាមកំហែងដោយសង្គ្រាម អស្ថិរភាពនយោបាយផ្ទៃក្នុង ឬភាពអាសន្នជាសាធារណៈផ្សេងទៀត

ក៏ដោយ ដែលអាចយកមកសំអាងដោះសារទារុណកម្មឡើយ ។

៣. បញ្ជាពីមន្ត្រីថ្នាក់លើ ឬអាជ្ញាធរសាធារណៈ មិនអាចយកមកសំអាងដោះសារទារុណកម្មឡើយ ។

មាត្រា ៣

១. គ្មានរដ្ឋភាគីណាមួយត្រូវបណ្តេញ បញ្ជូនទៅវិញ និងធ្វើបត្យាប័នជនណាម្នាក់ទៅកាន់រដ្ឋមួយទៀត បើមានមូលហេតុល្មមនឹងជឿបានថា ជននោះនឹងធ្លាក់ក្នុងគ្រោះថ្នាក់នៃការធ្វើទារុណកម្ម ។

២. ដើម្បីកំណត់ថាតើមានមូលហេតុបែបនោះឬទេ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវគិតពីបញ្ហាពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដោយរាប់បញ្ចូលការកើតមានន្ធូវការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស ជាលក្ខណៈប្រចាំធ្ងន់ធ្ងរជាក់ស្តែង ឬជាក្រុមនៅក្នុងរដ្ឋពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ៤

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាថា ទារុណកម្មជាបទល្មើសក្រោមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌរបស់ខ្លួន ។ ច្បាប់នេះ ត្រូវអនុវត្តចំពោះការប៉ុនប៉ង ការប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម ឬអំពើប្រព្រឹត្តដោយជនណាម្នាក់ដែលចាត់ជាការសមគំនិត ឬការចូលរួមប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម ។

២. រដ្ឋភាគី ត្រូវផ្តន្ទាទោសចំពោះបទល្មើសទាំងនេះឱ្យបានសមស្រប តាមប្រភេទធ្ងន់ធ្ងរនៃបទល្មើសទាំងឡាយ ។

មាត្រា ៥

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីបង្កើតដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន លើបទល្មើសស្របតាមមាត្រា៤ ក្នុងករណីដូចតទៅ :

(ក) បើបទល្មើស ត្រូវបានប្រព្រឹត្តលើដែនដីស្ថិតក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ឬនៅលើអាកាសយាន ឬនាវាដែលចុះបញ្ជីការក្នុងរដ្ឋនោះ ។

(ខ) បើជនជាប់សង្ស័យនៃបទល្មើសជាជនជាតិនៃរដ្ឋនោះ ។

(គ) បើជនរងគ្រោះជាជនជាតិនៃរដ្ឋនោះ បើរដ្ឋនោះយល់ថាសមស្រប ។

២. រដ្ឋភាគីនីមួយៗ ក៏ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់បង្កើតដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន លើបទល្មើស ទាំងនោះ ក្នុងករណីដែលជនជាប់សង្ស័យនៃបទល្មើសស្ថិតក្នុងដែនដី ក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ហើយរដ្ឋនោះមិនធ្វើបត្យាប័នជននោះស្របតាមមាត្រា៨ ទៅកាន់រដ្ឋណាមួយ ដែលមានចែងក្នុង កថាខណ្ឌ១ នៃមាត្រានេះ ។

៣. អនុសញ្ញានេះ មិនផាត់ចោលដែនសមត្ថកិច្ចព្រហ្មទណ្ឌណាមួយ ដែលត្រូវបានអនុវត្ត ស្របតាមច្បាប់ជាតិឡើយ ។

មាត្រា ៦

១. យោងតាមស្ថានភាពចាំបាច់ ក្រោយពីពិនិត្យព័ត៌មាន ដែលទទួលបានរួចហើយ រដ្ឋភាគី ដែលដែនដីរបស់ខ្លួន មានវត្តមានជនសង្ស័យនៃបទល្មើស ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ ត្រូវឃុំខ្លួនជននោះ ឬត្រូវចាត់វិធានការតាមផ្លូវច្បាប់នានា ដើម្បីធានាវត្តមានរបស់ជននោះ ។ ការឃុំខ្លួន និងវិធានការ តាមផ្លូវច្បាប់នានាត្រូវធ្វើឱ្យស្របតាមច្បាប់រដ្ឋនោះ ប៉ុន្តែការឃុំខ្លួន និងវិធានការទាំងនេះ អាចបន្ត ធ្វើបានតែក្នុងរយៈពេលចាំបាច់ ដើម្បីផ្តើមអនុវត្តការចោទប្រកាន់ព្រហ្មទណ្ឌឬនីតិវិធីធ្វើបត្យាប័ន ។

២. រដ្ឋនោះ ត្រូវចាត់ជាបន្ទាន់នូវការស៊ើបអង្កេតបឋមមួយ ដើម្បីកសាងអង្គហេតុ ។

៣. ជនណាដែលត្រូវឃុំខ្លួន ស្របតាមកថាខណ្ឌ១ នៃមាត្រានេះ អាចទាក់ទងជាបន្ទាន់ ជាមួយតំណាងសមស្របដែលនៅជិតបំផុតនៃប្រទេស ដែលជននោះមានសញ្ជាតិ ឬបើជននោះជាជន គ្មានសញ្ជាតិ ត្រូវទាក់ទងជាមួយតំណាងនៃប្រទេសណា ដែលជននោះស្នាក់នៅជាប្រក្រតី ។

៤. បើរដ្ឋណាមួយបានឃុំខ្លួនជនណាម្នាក់ ស្របតាមបទបញ្ញត្តិមាត្រានេះ រដ្ឋនោះ ត្រូវជូន ដំណឹងភ្លាមអំពីហេតុនៃការឃុំខ្លួន និងស្ថានភាពតម្រូវដល់ការឃុំខ្លួន ទៅដល់រដ្ឋទាំងឡាយ ដូចមាន ចែងក្នុងមាត្រា៥ កថាខណ្ឌ១ ។ រដ្ឋដែលចាត់ការ ស៊ើបអង្កេតបឋម ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ២ នៃមាត្រានេះ ត្រូវរាយការណ៍អំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្លួនទៅរដ្ឋទាំងឡាយនោះ និងត្រូវបញ្ជាក់ថា តើខ្លួននឹងប្រើប្រាស់សាលាក្តីឬទេ ។

មាត្រា ៧

១. រដ្ឋភាគីដែលរកឃើញជនជាប់សង្ស័យនៃបទល្មើស ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ ក្នុងដែនដី ស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន បើមិនធ្វើបត្យាប័នជននេះ តាមករណីដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥ ត្រូវដាក់ សំណុំរឿងនេះទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីធ្វើការចោទប្រកាន់ ។

២. អាជ្ញាធរទាំងនេះ ត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចគ្នានឹងបទល្មើសធម្មតា ដែលមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរ ស្របតាមច្បាប់រដ្ឋនោះ ។ ក្នុងករណីដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥ កថាខណ្ឌ២ វិធាននៃភស្តុតាងសម្រាប់អនុវត្តលើការចោទប្រកាន់ និងការផ្តន្ទាទោស មិនត្រូវមានបែបណាមួយ ដែលតឹងរឹងតិចជាងទណ្ឌកម្ម ដែលអនុវត្តក្នុងករណីដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥ កថាខណ្ឌ១ ឡើយ ។

៣. ជនណាដែលត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសណាមួយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ត្រូវទទួលបានការគិតគូដោយឥតលំអៀង នៅគ្រប់ដំណាក់ការនៃនីតិវិធី ។

មាត្រា ៨

១. បទល្មើសដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ ត្រូវចាត់បញ្ចូលជាបទល្មើសចំណុះបត្យាប័ន នៅគ្រប់សន្ធិសញ្ញាបត្យាប័នដែលមានស្រាប់រវាងរដ្ឋភាគី ។ រដ្ឋភាគីសន្យាបញ្ចូលបទល្មើសទាំងនោះ ជាបទល្មើសចំណុះបត្យាប័ន នៅគ្រប់សន្ធិសញ្ញាបត្យាប័ន ដែលសម្រេចអនុម័តរវាងរដ្ឋភាគី ។

២. បើរដ្ឋភាគីណាមួយ ដែលធ្វើបត្យាប័នផ្អែកលើល័ក្ខខ័ណ្ឌអត្ថិភាពនៃសន្ធិសញ្ញាមួយ ទទួលសេចក្តីស្នើសុំធ្វើបត្យាប័ន ពីរដ្ឋភាគីមួយផ្សេងទៀត ដែលរដ្ឋភាគីនោះ មិនមានសន្ធិសញ្ញាបត្យាប័នជាមួយខ្លួន រដ្ឋនោះអាចចាត់ទុកអនុសញ្ញានេះជាមូលដ្ឋានច្បាប់សម្រាប់ធ្វើបត្យាប័ន ចំពោះបទល្មើសទាំងនោះ ។ បត្យាប័នត្រូវចំណុះទៅនឹងល័ក្ខខ័ណ្ឌផ្សេងទៀត ដូចមានកំណត់ក្នុងច្បាប់របស់រដ្ឋ ដែលទទួលសេចក្តីស្នើសុំ ។

៣. រដ្ឋភាគី ដែលមិនធ្វើបត្យាប័នផ្អែកលើល័ក្ខខ័ណ្ឌអត្ថិភាពនៃសន្ធិសញ្ញា ត្រូវទទួលស្គាល់បទល្មើសទាំងនេះ ជាបទល្មើសចំណុះបត្យាប័នរវាងរដ្ឋភាគី ស្របតាមល័ក្ខខ័ណ្ឌ ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់រដ្ឋ ដែលទទួលសេចក្តីស្នើសុំ ។

៤. ដើម្បីឱ្យមានបត្យាប័នរវាងរដ្ឋភាគី បទល្មើសបែបនេះ ត្រូវចាត់ទុកថា ដូចជាបានប្រព្រឹត្តទាំងនៅកន្លែងកើតហេតុ ទាំងក្នុងដែនដីនៃរដ្ឋ ដែលតម្រូវឱ្យបង្កើតសាលាក្តី ស្របតាមមាត្រា៥ កថាខណ្ឌ១ ។

មាត្រា ៩

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវទទួលជួយគ្នាទៅវិញទៅមក ខាងវិស័យតុលាការឱ្យបានទូលំទូលាយតាមអាចធ្វើទៅបាន ក្នុងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌទាក់ទិននឹងបទល្មើស ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ រួមមានការផ្តល់ភស្តុតាងទាំងអស់ ដែលខ្លួនមានតាមដែលចាំបាច់ សម្រាប់នីតិវិធីផង ។

២. រដ្ឋភាគី ត្រូវអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនក្រោមកថាខណ្ឌ១ នៃមាត្រានេះ ដោយអនុលោមតាមសន្ធិសញ្ញាទាំងឡាយ ស្តីពីកិច្ចការទៅវិញទៅមកខាងតុលាការ ដែលអាចមានរវាងរដ្ឋភាគី ។

មាត្រា ១០

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាថា ការអប់រំ និងព័ត៌មានស្តីពីការហាមប្រាមទារុណកម្ម ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលយ៉ាងពេញលេញក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ បុគ្គលិកស៊ីវិល ឬយោធា បុគ្គលិកពេទ្យ មន្ត្រីសាធារណៈ និងជនផ្សេងទៀត ដែលអាចដាក់ឱ្យអន្តរាគមន៍ ការឃុំខ្លួន ការសួរចម្លើយ ឬការប្រព្រឹត្តទៅលើបុគ្គលណាដែលស្ថិតក្រោមការចាប់ខ្លួន ឃុំខ្លួន ឬការដាក់ពន្ធនាគារតាមបែបណាមួយ ។

២. រដ្ឋភាគី ត្រូវបញ្ចូលការហាមប្រាមនេះ ទៅក្នុងបទបញ្ជា ឬសេចក្តីបង្គាប់ ដែលដាក់ចេញឱ្យអនុវត្ត អាស្រ័យតាមភារកិច្ច និងមុខតំណែងរបស់អ្នកទាំងនោះ ។

មាត្រា ១១

រដ្ឋភាគី ត្រូវដាក់វិធាននៃការសួរចម្លើយ សេចក្តីបង្គាប់ឱ្យសួរចម្លើយ វិធី និងការអនុវត្តការសួរចម្លើយ រួមមានរបៀបឃុំ និងការប្រព្រឹត្តទៅលើជនដែលត្រូវចាប់ខ្លួន ឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារក្នុងដែនដីក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្រោមការពិនិត្យឡើងវិញហ្មត់ចត់ ដើម្បីជៀសវាងរាល់ករណីទារុណកម្ម ។

មាត្រា ១២

រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាថា អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ធ្វើជាបន្ទាន់នូវការស៊ើបអង្កេតមិនលំអៀងរៀងរាល់លើក នៅពេលមានមូលហេតុសមស្របគួរឱ្យជឿបានថា អំពើទារុណកម្មត្រូវបានប្រព្រឹត្តក្នុងដែនដី ស្ថិតក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៣

រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាថា បុគ្គលណាដែលអះអាងថាបានរងទារុណកម្ម ក្នុងដែនដីស្ថិតក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន មានសិទ្ធិប្តឹង និងដាក់ករណីរបស់ខ្លួន ទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃរដ្ឋភាគីនេះ ឱ្យចាត់ការពិនិត្យជាបន្ទាន់ និងឥតលំអៀងនូវរឿងហេតុរបស់ជននេះ ។ វិធានការនានា ត្រូវធ្វើឡើងដើម្បីធានាការការពារអ្នកប្តឹង និងសាក្សីទាំងឡាយប្រឆាំងនឹងការធ្វើបាប ឬការបំភិតបំភ័យ ដោយសារការដាក់ពាក្យប្តឹង ឬការធ្វើសាក្សី ។

មាត្រា ១៤

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់របស់ខ្លួនថា ជនរងគ្រោះពីអំពើទារុណកម្ម មានសិទ្ធិទទួលបានការជួសជុល និងសិទ្ធិបង្គាប់សំណងខូចខាតសមរម្យនិងគ្រប់គ្រាន់ រួមមានមធ្យោបាយស្តារនីតិសម្បទាឱ្យបានពេញលេញ តាមដែលអាចធ្វើទៅបានផង ។ ក្នុងករណីជនរងគ្រោះស្លាប់ ដោយអំពើទារុណកម្ម សិទ្ធិវិន្តនៃជនរងគ្រោះមានសិទ្ធិទទួលសំណង ។

២. គ្មានបទបញ្ញត្តិណាមួយក្នុងមាត្រានេះ ប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិណាមួយនៃជនរងគ្រោះឬជនផ្សេងទៀត ដើម្បីទទួលសំណង ដែលអាចមានក្នុងច្បាប់ជាតិឡើយ ។

មាត្រា ១៥

រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាថា ឯកសាររាយការណ៍ទាំងឡាយ ដែលបង្កើតឡើងបានមកពីអំពើទារុណកម្ម មិនត្រូវយកមកសំអាងជាធាតុនៃភស្តុតាងក្នុងនីតិវិធីណាមួយឡើយ លើកលែងតែឯកសាររាយការណ៍នោះ ត្រូវបានធ្វើសម្រាប់ជាភស្តុតាងប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទនៃអំពើទារុណកម្ម ។

មាត្រា ១៦

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវសន្យាហាមឃាត់ក្នុងដែនដីស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន នូវអំពើផ្សេងទៀតនៃការប្រព្រឹត្តទៅលើបុគ្គល ឬទណ្ឌកម្មឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ដែលមិនចាត់ជាទារុណកម្ម ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១ បើអំពើទាំងនេះ ត្រូវបានប្រព្រឹត្តតាមការញុះញង់ ឬការព្រមព្រៀង ឬការធ្វើមិនដឹងរបស់មន្ត្រីសាធារណៈ ឬជនផ្សេងទៀតដែលបំពេញមុខងារជាផ្លូវការ ។ ជាពិសេសកាតព្វកិច្ចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា១០ មាត្រា១១ មាត្រា១២ និងមាត្រា១៣ ត្រូវអនុវត្តដោយយកសេចក្តីយោងពាក់ព័ន្ធនឹងទម្រង់ផ្សេងទៀតនៃការប្រព្រឹត្តកម្មទៅលើបុគ្គលឬទណ្ឌកម្មឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ទៅជំនួសសេចក្តីយោងពាក់ព័ន្ធ នឹងទារុណកម្ម ។

២. បទបញ្ញត្តិនានានៃអនុសញ្ញានេះ មិនប៉ះពាល់ដល់បទបញ្ញត្តិក្នុងលិខិតុបករណ៍អន្តរជាតិផ្សេងទៀត ឬច្បាប់ជាតិ ដែលហាមប្រាមការប្រព្រឹត្តទៅលើបុគ្គល ឬទណ្ឌកម្មឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ឬដែលទាក់ទងនឹងបត្យាប័ន ឬការបណ្តេញចេញឡើយ ។

ផ្នែកទី ២

មាត្រា ១៧

១. គណៈកម្មាធិការប្រឆាំងទារុណកម្ម (ដែលចាប់ពីនេះទៅហៅថា គណៈកម្មាធិការ) ត្រូវបង្កើតឡើង ។ គណៈកម្មាធិការមានមុខងារ ដូចមានកំណត់ដូចតទៅ : គណៈកម្មាធិការត្រូវមានសមាសភាពអ្នកជំនាញការចំនួន១០រូប ដែលមានសីលធម៌ខ្ពស់ និងសមត្ថកិច្ចដែលគេទទួលស្គាល់ក្នុងវិស័យសិទ្ធិមនុស្ស និងត្រូវបំពេញការងារក្នុងឋានៈជាបុគ្គលឯកជន ។ អ្នកជំនាញការត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសដោយរដ្ឋភាគី ដោយធ្វើការពិចារណាបែងចែកសមាជិកភាព ទៅតាមភូមិសាស្ត្រដោយសមធម៌ និងទៅតាមប្រយោជន៍នៃការចូលរួមពីបេក្ខជន ពីមនុស្សមួយចំនួន ដែលមានបទពិសោធន៍ខាងច្បាប់ ។

២. សមាជិកគណៈកម្មាធិការ ត្រូវជ្រើសរើសតាមការបោះឆ្នោតដោយសម្ងាត់ លើបញ្ជីរាយនាមបេក្ខជន ដែលជ្រើសតាំងដោយរដ្ឋភាគី ។ រដ្ឋភាគីនីមួយៗ អាចជ្រើសតាំងបេក្ខជនម្នាក់ ក្នុងចំណោមជនជាតិរបស់ខ្លួន ។ រដ្ឋភាគី ត្រូវគិតដល់សារប្រយោជន៍ នៃការជ្រើសតាំងបេក្ខជន ដែលជាសមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សផង ដែលបង្កើតឡើងក្រោមកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ និងដែលស្ម័គ្រចិត្តបម្រើការងារក្នុងគណៈកម្មាធិការប្រឆាំងទារុណកម្មផងដែរ ។

៣. ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិកគណៈកម្មាធិការ ត្រូវធ្វើក្នុងកិច្ចប្រជុំ២ឆ្នាំម្តងនៃរដ្ឋភាគីតាមការកោះអញ្ជើញដោយអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ កូរ៉ុមសម្រាប់កិច្ចប្រជុំ គឺ ២ភាគ៣នៃរដ្ឋភាគី ។ បេក្ខជនដែលជាប់ជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការ ត្រូវតែជាបេក្ខជនទទួលបានសំឡេងច្រើនបំផុត និងសំឡេងភាគច្រើនដាច់ខាត ពីតំណាងរបស់រដ្ឋភាគី ដែលមានវត្តមាននិងបានបោះឆ្នោត ។

៤. ការបោះឆ្នោតជាលើកដំបូង ត្រូវធ្វើឡើងយ៉ាងយូរបំផុត៦ខែ ក្រោយកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននៃអនុសញ្ញានេះ ។ យ៉ាងតិច៤ខែមុនកាលបរិច្ឆេទនៃការបោះឆ្នោតនីមួយៗ អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវចេញលិខិតអញ្ជើញឱ្យរដ្ឋភាគីបញ្ជូនឈ្មោះបេក្ខជនរបស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេល៣ខែ ។ អគ្គលេខាធិការត្រូវរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនតាមលំដាប់អក្ខរក្រម ដោយបញ្ជាក់ឈ្មោះរដ្ឋភាគី ដែលបានជ្រើសតាំងបេក្ខជន និងត្រូវបញ្ជូនបញ្ជីនេះទៅរដ្ឋភាគី ។

៥. សមាជិកគណៈកម្មាធិការ ត្រូវជ្រើសរើសតាមការបោះឆ្នោតសម្រាប់រយៈពេល៤ឆ្នាំ ។

សមាជិកអាចមានសិទ្ធិឈរឈ្មោះជាថ្មី បើខ្លួនត្រូវបានជ្រើសតាំងឡើងវិញ ។ ប៉ុន្តែអាណត្តិរបស់សមាជិក៥រូប ដែលជាប់ឆ្នោតក្នុងពេលបោះឆ្នោតលើកទី១ ត្រូវផុតកំណត់ក្នុងរយៈពេល២ឆ្នាំ ។ ក្រោយការបោះឆ្នោតលើកទីមួយភ្លាម ឈ្មោះសមាជិកទាំង៥រូបនេះ ត្រូវចាប់ឆ្នោតជ្រើសរើសដោយប្រធានអង្គប្រជុំ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ៣ នៃមាត្រានេះ ។

៦. បើសមាជិកគណៈកម្មាធិការណាម្នាក់ទទួលមរណភាព ឬសុំលាលែងពីមុខងារ ឬដោយបុព្វហេតុផ្សេង ដែលមិនអាចបំពេញមុខការឱ្យគណៈកម្មាធិការនោះ រដ្ឋភាគីដែលជ្រើសតាំងសមាជិករូបនោះ ត្រូវតែងតាំងអ្នកជំនាញការម្នាក់ទៀត ក្នុងចំណោមជនជាតិរបស់ខ្លួនឱ្យបន្តអាណត្តិដែលនៅសល់ អាស្រ័យតាមការយល់ព្រមភាគច្រើននៃរដ្ឋភាគី ។ ការយល់ព្រមនេះ ត្រូវចាត់ទុកថាបានការដរាបណាចំនួនពាក់កណ្ដាល ឬលើសពីពាក់កណ្ដាលនៃរដ្ឋភាគី មិនបញ្ចេញយោបល់ជំទាស់ក្នុងរយៈពេល៦សប្ដាហ៍ បន្ទាប់ពីរដ្ឋភាគីទទួលដំណឹងស្ដីពីសេចក្ដីស្នើសុំតែងតាំងពីអគ្គលេខាធិការ អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

៧. រដ្ឋភាគី ត្រូវទទួលបន្ទុកខ្លួនឯងលើចំណាយសម្រាប់សមាជិកគណៈកម្មាធិការ ក្នុងរយៈពេលដែលសមាជិកបំពេញមុខងារគណៈកម្មាធិការ ។

មាត្រា ១៨

១. គណៈកម្មាធិការ ត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសមន្ត្រីការិយាល័យរបស់ខ្លួន សម្រាប់អាណត្តិ ២ឆ្នាំ ។ មន្ត្រីការិយាល័យទាំងអស់ អាចត្រូវបានបោះឆ្នោត ជ្រើសរើសសារជាថ្មីឡើងវិញ ។

២. គណៈកម្មាធិការបង្កើតបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនេះ ត្រូវមានបទបញ្ញត្តិខាងក្រោមបន្ថែមលើបទបញ្ញត្តិផ្សេងទៀត :

(ក) កូរ៉ុមត្រូវមានសមាជិក៦រូប ។

(ខ) សេចក្ដីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការ ត្រូវយកតាមសំឡេងភាគច្រើន នៃសមាជិកវត្តមាន ។

៣. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវផ្ដល់បុគ្គលិក និងសម្ភារៈរូបវ័ន្តចាំបាច់សម្រាប់ការបំពេញឱ្យបាននូវមុខងាររបស់គណៈកម្មាធិការក្រោមអនុសញ្ញានេះ ។

៤. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវកោះប្រជុំសមាជិកគណៈកម្មាធិការលើកដំបូង ។ បន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំលើកដំបូង គណៈកម្មធិការត្រូវប្រជុំទៅតាមពេលវេលា ដូចបានកំណត់ក្នុង

បទបញ្ញាផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន ។

៥. រដ្ឋភាគី ត្រូវទទួលខុសត្រូវលើការចំណាយចំពោះកិច្ចប្រជុំនៃរដ្ឋភាគី និងកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការ រួមទាំងសងទៅអង្គការសហប្រជាជាតិ នូវថ្លៃចំណាយដូចជាថ្លៃបុគ្គលិក និងសម្ភារៈរូបវ័ន្ត ដែលអង្គការសហប្រជាជាតិបានចំណាយ ស្របតាមកថាខណ្ឌ៣ នៃមាត្រានេះ ។

មាត្រា ១៩

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវបញ្ជូនតាមរយៈអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ នូវរបាយការណ៍ស្តីពីវិធានការ ដែលរដ្ឋភាគីបានដាក់ចេញ ដើម្បីអនុវត្តការសន្យារបស់ខ្លួន ក្រោមអនុសញ្ញានេះ ក្នុងរយៈពេល១ឆ្នាំ គិតចាប់ពីការចូលជាធរមាន នៃអនុសញ្ញាសម្រាប់រដ្ឋពាក់ព័ន្ធ ។ បន្ទាប់មកទៀត រដ្ឋភាគីត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ បន្ថែមរៀងរាល់៤ឆ្នាំម្តង ស្តីពីវិធានការថ្មីៗដែលបានដាក់ចេញ និងរបាយការណ៍ផ្សេងទៀត តាមការស្នើសុំរបស់គណៈកម្មាធិការ ។

២. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវបញ្ជូនរបាយការណ៍ទៅគ្រប់រដ្ឋភាគី ។

៣. គណៈកម្មាធិការត្រូវសិក្សារបាយការណ៍នីមួយៗ និងផ្តល់យោបល់ទូទៅលើរបាយការណ៍ តាមដែលគណៈកម្មាធិការយល់ថាសមស្រប ហើយត្រូវបញ្ជូនយោបល់ទាំងនេះ ទៅរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ។ រដ្ឋភាគីនោះ អាចផ្ញើតបទៅគណៈកម្មាធិការវិញ នូវសេចក្តីសង្កេតនានា ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍សម្រាប់គណៈកម្មាធិការ ។

៤. គណៈកម្មាធិការ អាស្រ័យការយល់ឃើញរបស់ខ្លួន អាចសម្រេចបញ្ចូលទៅក្នុងរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន ដូចបានកំណត់ក្នុងមាត្រា២៤ នូវយោបល់របស់ខ្លួន ស្របតាមកថាខណ្ឌ៣នៃមាត្រានេះ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវសេចក្តីសង្កេតរបស់រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ។ បើមានសេចក្តីស្នើសុំពីរដ្ឋភាគី គណៈកម្មាធិការអាចបញ្ចូលច្បាប់ ចម្លងនៃរបាយការណ៍ដែលបានផ្ញើមកខ្លួន ក្រោមកថាខណ្ឌ១ នៃមាត្រានេះ ។

មាត្រា ២០

១. បើគណៈកម្មាធិការទទួលព័ត៌មានគួរឱ្យទុកចិត្ត ដែលបង្ហាញឱ្យឃើញនូវមូលដ្ឋានសមហេតុផលថា មានការប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម ដោយមានការរៀបចំហ្មត់ចត់ ក្នុងដែនដីនៃរដ្ឋភាគីមួយ គណៈកម្មាធិការ ត្រូវអញ្ជើញរដ្ឋភាគីនោះ ឱ្យសហការពិនិត្យព័ត៌មាន និងផ្តល់សេចក្តីសង្កេតចំពោះព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធ ។

២. តាមការពិនិត្យសេចក្ដីសង្កេត ដែលរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធបញ្ជូនមក រួមមានព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធសមស្របផ្សេងទៀតផង បើសម្រេចថាត្រឹមត្រូវហើយ គណៈកម្មាធិការអាចចាត់តាំងសមាជិកម្នាក់ ឬច្រើននាក់ឱ្យស៊ើបអង្កេតជាសម្ងាត់ និងរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ទៅគណៈកម្មាធិការ ។

៣. បើការស៊ើបអង្កេត ត្រូវបានធ្វើស្របតាមកថាខណ្ឌ២ នៃមាត្រានេះ ហើយ គណៈកម្មាធិការ ត្រូវស្វែងរកសហប្រតិបត្តិការពីរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ។ ដោយមានការព្រមព្រៀងជាមួយរដ្ឋភាគីនោះ ការស៊ើបអង្កេតបែបនេះ អាចរាប់បញ្ចូលទស្សនកិច្ច ទៅកាន់ដែនដីនៃរដ្ឋភាគីនោះផងដែរ ។

៤. ក្រោយពីការពិនិត្យសេចក្ដីសន្និដ្ឋានរបស់សមាជិកម្នាក់ ឬច្រើននាក់ស្របតាមកថាខណ្ឌ២ នៃមាត្រានេះ គណៈកម្មាធិការត្រូវបញ្ជូនសេចក្ដីសន្និដ្ឋានទាំងនេះ ទៅរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ រួមជាមួយនឹងការផ្ដល់យោបល់ ឬការណែនាំដែលសមស្របនឹងសភាពការណ៍ ។

៥. ចំណាត់ការទាំងអស់របស់គណៈកម្មាធិការ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ១ដល់៤ នៃមាត្រានេះ ត្រូវរក្សាជាសម្ងាត់ ហើយគ្រប់ដំណាក់កាលនៃចំណាត់ការ ត្រូវតែខំឱ្យបានទទួលសហប្រតិបត្តិការពីរដ្ឋភាគី ។ ក្រោយពីបញ្ចប់ចំណាត់ការស៊ើបអង្កេត ស្របតាមកថាខណ្ឌ២ និងបន្ទាប់ពីពិគ្រោះយោបល់ជាមួយរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ គណៈកម្មាធិការ អាចសម្រេចដាក់បញ្ចូលដំណើររឿងសង្ខេបស្ដីពីលទ្ធផលនៃការងារ ក្នុងរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ ស្របតាមមាត្រា២៤ ។

មាត្រា ២១

១. រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ អាចប្រកាសស្របតាមមាត្រានេះគ្រប់ពេលថា ខ្លួនទទួលស្គាល់សមត្ថកិច្ចនៃគណៈកម្មាធិការ ដើម្បីទទួលនិងពិនិត្យបណ្ដឹង អាស្រ័យដោយរដ្ឋភាគីមួយអះអាងថារដ្ឋភាគីមួយទៀតមិនបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ស្របតាមអនុសញ្ញានេះ ។ បណ្ដឹងនេះ អាចទទួលយកមកពិនិត្យស្របតាមនីតិវិធីដូចមានចែងក្នុងមាត្រានេះបាន លុះត្រាតែបណ្ដឹងនេះធ្វើឡើងដោយរដ្ឋភាគីដែលបានប្រកាសទទួលស្គាល់សមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការ ។ គណៈកម្មាធិការមិនទទួលយកបណ្ដឹងរបស់រដ្ឋភាគី ដែលមិនបានធ្វើសេចក្ដីប្រកាសស្របតាមមាត្រានេះមកដោះស្រាយឡើយ ។ បណ្ដឹងដែលបានទទួលស្របតាមមាត្រានេះ ត្រូវដោះស្រាយតាមនីតិវិធីខាងក្រោម :

(ក) បើរដ្ឋភាគីណាមួយពិនិត្យឃើញថា រដ្ឋភាគីមួយទៀត មិនអនុវត្តបទបញ្ញត្តិ នៃអនុសញ្ញានេះ រដ្ឋភាគីនោះអាចលើកយកបញ្ហាតាមរយៈបណ្ដឹងជាលាយល័ក្ខអក្សរ ទៅជូនរដ្ឋភាគីម្ខាងទៀត ។ ក្នុងរយៈពេល៣ខែ ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលបណ្ដឹង រដ្ឋភាគីចុងបណ្ដឹង

ត្រូវផ្ញើតបទៅរដ្ឋភាគីដើមបណ្តឹងនូវការពន្យល់ ឬសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាលាយល័ក្ខអក្សរណាមួយ បំភ្លឺអំពីបញ្ហាដែលសមល្មមតាមកម្រិតអាចយល់បាន និងដែលមានប្រយោជន៍ ដោយបញ្ជាក់អំពីនីតិវិធី និងការដោះស្រាយរបស់រដ្ឋភាគី ដែលមិនទាន់សម្រេច ឬដែលសម្រេចហើយចំពោះបញ្ហានោះ ។

(ខ) បើបញ្ហាមិនត្រូវបានដោះស្រាយដាច់ស្រេចរវាងរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងពីរ ក្នុងរយៈពេល ៦ខែ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលរដ្ឋចុងបណ្តឹងទទួលបណ្តឹងទី១នោះ រដ្ឋភាគីណាមួយនៃរដ្ឋភាគីទាំងពីរ អាចមានសិទ្ធិលើកបញ្ហាទៅគណៈកម្មាធិការ ដោយការជូនដំណឹងជាលាយល័ក្ខអក្សរដល់គណៈកម្មាធិការ និងរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ។

(គ) គណៈកម្មាធិការ អាចដោះស្រាយបញ្ហាមួយ ដែលបញ្ជូនមកឱ្យខ្លួនស្របតាមមាត្រានេះបាន លុះត្រាតែគណៈកម្មាធិការរកឃើញថា ដំណោះស្រាយបញ្ហាតាមផ្លូវច្បាប់ទាំងអស់ នៅក្នុងស្រុកបានយកមកប្រើអស់ហើយ ស្របតាមគោលការណ៍ ច្បាប់អន្តរជាតិដែលទទួលស្គាល់ជាទូទៅ ។ វិធាននេះនឹងមិនត្រូវយកមកអនុវត្តទេ បើនីតិវិធីនៃការដោះស្រាយបន្តយូរហួសហេតុ ឬមិនទំនងជានាំមកនូវការជួយឱ្យធូរស្បើយ បានស័ក្តិសិទ្ធិដល់ជនរងគ្រោះ នៃការរំលោភអនុសញ្ញានេះទេ ។

(ឃ) គណៈកម្មាធិការ ត្រូវប្រជុំជាសម្ងាត់ នៅពេលគណៈកម្មាធិការពិនិត្យ បណ្តឹងស្របតាមមាត្រានេះ ។

(ង) តាមបទបញ្ញត្តិនៃអនុកថាខណ្ឌ (គ) គណៈកម្មាធិការត្រូវដាក់សេវារបស់ខ្លួនឱ្យរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធប្រើប្រាស់ ដើម្បីទៅដល់ដំណោះស្រាយជានាក្ខាលើបញ្ហា ដោយគោរពតាមកាតព្វកិច្ច ដូចមានចែងក្នុងអនុសញ្ញានេះ ។ ក្នុងទិសដៅនេះ គណៈកម្មាធិការអាចបង្កើតគណៈកម្មការចំពោះកិច្ចមួយបើយល់ថាសមស្រប ។

(ច) គ្រប់បញ្ហាដែលបានដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការស្របតាមមាត្រានេះ គណៈកម្មាធិការ អាចស្នើសុំឱ្យរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ដូចមានចែងក្នុងអនុកថាខណ្ឌ (ខ) ផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដល់គណៈកម្មាធិការ ។

(ឆ) រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ដូចមានចែងក្នុងអនុកថាខណ្ឌ (ខ) មានសិទ្ធិដាក់វត្តមានតំណាងរបស់ខ្លួន នៅពេលគណៈកម្មាធិការកំពុងពិនិត្យបញ្ហា និងមានសិទ្ធិសុំយោបល់ដោយផ្ទាល់មាត់ និង/ ឬជាលាយល័ក្ខអក្សរ ។

(ជ) ក្នុងរយៈពេល១២ខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលការជូនដំណឹង ដូចចែងក្នុងអនុកថាខណ្ឌ (ខ) គណៈកម្មាធិការ ត្រូវបង្ហាញរបាយការណ៍ :

(i) បើដំណោះស្រាយមួយត្រូវបានរកឃើញ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃបទបញ្ញត្តិក្នុង អនុកថាខណ្ឌ (ង) គណៈកម្មាធិការ ត្រូវកម្រិតរបាយការណ៍របស់ខ្លួន មកត្រឹមតែជាសេចក្តីថ្លែងការណ៍សង្ខេបអំពីអង្គហេតុ និងដំណោះស្រាយដែលសម្រេចបាន ។

(ii) បើដំណោះស្រាយមួយមិនបានសម្រេច ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃអនុកថាខណ្ឌ (ង) ទេ គណៈកម្មាធិការ ត្រូវកម្រិតរបាយការណ៍របស់ខ្លួន ត្រឹមតែជាសេចក្តីថ្លែងការណ៍សង្ខេបអំពីអង្គហេតុ ។ សេចក្តីស្នើសុំយោបល់ជាលាយលក្ខអក្សរ និងកំណត់ហេតុលើសេចក្តីស្នើសុំយោបល់ផ្ទាល់មាត់របស់រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ត្រូវភ្ជាប់ទៅជាមួយរបាយការណ៍នេះ ។ ក្នុងករណីនីមួយៗ គណៈកម្មាធិការត្រូវផ្ញើរបាយការណ៍ទៅរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ។

២. បទបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ត្រូវចូលជាធរមាន បើរដ្ឋភាគីចំនួន៥នៃអនុសញ្ញានេះ បានធ្វើសេចក្តីប្រកាសស្របតាមកថាខណ្ឌ១នៃមាត្រានេះ ។ រដ្ឋភាគីត្រូវតំកល់ទុកសេចក្តីប្រកាសទាំងនោះនៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ហើយអគ្គលេខាធិការ ត្រូវបញ្ជូនច្បាប់ចម្លងនៃសេចក្តីប្រកាសទាំងនោះទៅរដ្ឋភាគីផ្សេងទៀត ។ សេចក្តីប្រកាសអាចដកហូតមកវិញបានគ្រប់ពេល ដោយការជូនដំណឹងជាលាយល័ក្ខអក្សរទៅអគ្គលេខាធិការ ។ ការដកហូតនេះ មិនប៉ះពាល់ដល់ការពិនិត្យលើបញ្ហាទាំងឡាយក្នុងបណ្តឹង ដែលបានផ្ញើរួចហើយស្របតាមមាត្រានេះទេ ។ បណ្តឹងបន្ថែមរបស់រដ្ឋភាគី នឹងមិនទទួលយកមកពិនិត្យក្រោមមាត្រានេះឡើយ បន្ទាប់ពីអគ្គលេខាធិការទទួលបានការជូនដំណឹងស្តីពីការដកហូតនូវសេចក្តីប្រកាសនេះ លើកលែងតែរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ធ្វើសេចក្តីប្រកាសថ្មី ។

មាត្រា ២២

១. រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ អាចប្រកាសគ្រប់ពេលក្រោមមាត្រានេះថា ខ្លួនទទួលស្គាល់សមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការ ក្នុងការទទួលនិងពិនិត្យបណ្តឹង ដែលធ្វើដោយបុគ្គលឬក្នុងនាមបុគ្គលដែលស្ថិតក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដែលបុគ្គលនោះអះអាងថា ខ្លួនបានរងគ្រោះដោយសារការរំលោភរបស់រដ្ឋភាគីលើបទបញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ ។ គណៈកម្មាធិការមិនទទួលបណ្តឹងមកពិនិត្យទេ បើបណ្តឹងនោះពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋភាគី ដែលមិនបានធ្វើសេចក្តីប្រកាស ។

២. គណៈកម្មាធិការ ចាត់ទុកថាមិនអាចទទួលយកនូវបណ្តឹងអានាមិក ដែលប្តឹងក្រោមមាត្រានេះ ឬដែលគណៈកម្មាធិការចាត់ទុកថា ជាការរំលោភសិទ្ធិដាក់ពាក្យបណ្តឹងឬជាប្រការផ្ទុយនឹងបទបញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ ។

៣. តាមបទបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌ២ គណៈកម្មាធិការ ត្រូវបញ្ជូនបណ្តឹងដែលខ្លួនបានទទួល

ស្របតាមមាត្រានេះ ទៅរដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ដែលបានធ្វើសេចក្តីប្រកាសស្របតាមកថាខណ្ឌ១ និងដែលជាប់ការចោទប្រកាន់ថា បានរំលោភបំពាន លើបទបញ្ញត្តិណាមួយនៃអនុសញ្ញានេះ ។ ក្នុងរយៈពេល៦ខែ រដ្ឋចុងបណ្តឹងត្រូវបញ្ជូនការពន្យល់ជាលាយល័ក្ខអក្សរ ឬសេចក្តីថ្លែងការណ៍បំភ្លឺបញ្ហា និងការដោះស្រាយរបស់រដ្ឋនោះ ប្រសិនជាមានជូនទៅគណៈកម្មាធិការ ។

៤. គណៈកម្មាធិការ ត្រូវពិនិត្យបណ្តឹងដែលទទួលបានស្របតាមមាត្រានេះ ដោយសំអាងព័ត៌មានរបស់ខ្លួន បានទទួលពីបុគ្គល ឬក្នុងនាមបុគ្គល និងពីរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ។

៥. គណៈកម្មាធិការ មិនពិនិត្យបណ្តឹងរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ ស្របតាមមាត្រានេះទេ លើកលែងតែគណៈកម្មាធិការបានដឹងច្បាស់ថា :

(ក) បញ្ហាដដែលនោះ មិនដែលបានពិនិត្យ និងមិនកំពុងពិនិត្យ ស្របតាមនីតិវិធីនៃការស៊ើបអង្កេតជាអន្តរជាតិ ឬការដោះស្រាយជាអន្តរជាតិផ្សេងទៀត ។

(ខ) បុគ្គលនោះបានប្រើប្រាស់អស់នូវដំណោះស្រាយទាំងប៉ុន្មាន ដែលមាននៅក្នុងស្រុក ។ វិធាននេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តទេ បើនីតិវិធីនៃការដោះស្រាយបន្តយូរហួសហេតុ ឬមិនទំនងជានាំមកនូវការជួយឱ្យធូរស្បើយបានស័ក្តិសិទ្ធិដល់ជនរងគ្រោះ ពីការរំលោភអនុសញ្ញានេះ ។

៦. គណៈកម្មាធិការត្រូវបើកសម័យប្រជុំជាសម្ងាត់ នៅពេលពិនិត្យបណ្តឹង ស្របតាមមាត្រានេះ ។

៧. គណៈកម្មាធិការ ត្រូវបញ្ជូនការសង្កេតរបស់ខ្លួនទៅរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ និង ទៅបុគ្គលនោះ ។

៨. បទបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ត្រូវចូលជាធរមាន នៅពេលដែលរដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះចំនួន៥ បានធ្វើសេចក្តីប្រកាសស្របតាមកថាខណ្ឌ១នៃមាត្រានេះ ។ រដ្ឋភាគីត្រូវតំកល់ទុកសេចក្តីប្រកាសនៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ អគ្គលេខាធិការត្រូវចម្លងសេចក្តីប្រកាសទាំងនោះ បញ្ជូនទៅរដ្ឋភាគីផ្សេងទៀត ។ សេចក្តីប្រកាសអាចដកហូតទៅវិញគ្រប់ពេល ដោយការជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការ ។ ការដកហូតនេះមិនប៉ះពាល់ដល់ការត្រួតពិនិត្យបញ្ហាទាំងឡាយនៃបណ្តឹង ដែលបានដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការ ស្របតាមមាត្រានេះរួចហើយ ។ បណ្តឹងផ្សេងទៀតរបស់បុគ្គលឬក្នុងនាមបុគ្គល នឹងមិនទទួលយកទេស្របតាមមាត្រានេះ បន្ទាប់ពីអគ្គលេខាធិការបានទទួលការជូនដំណឹងអំពីការសុំដកសេចក្តីប្រកាស លើកលែងតែរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធធ្វើសេចក្តីប្រកាសជាថ្មី ។

មាត្រា ២៣

សមាជិកគណៈកម្មាធិការ និងសមាជិកគណៈកម្មការចំពោះកិច្ច ដែលទទួលការតែងតាំង ស្របតាមមាត្រា២១ កថាខណ្ឌ១ (ង) មានសិទ្ធិទទួលសម្ភារៈរូបវ័ន្តឯកសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិ ក្នុងមុខងារជាអ្នកជំនាញការ បំពេញបេសកកម្មជូនអង្គការសហប្រជាជាតិ ដូចមានចែងក្នុងផ្នែកពាក់ព័ន្ធនៃអនុសញ្ញា ស្តីពីឯកសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិ របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ២៤

គណៈកម្មាធិការ ត្រូវបញ្ជូនរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំស្តីពីសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ស្របតាមអនុសញ្ញានេះ ទៅរដ្ឋភាគី និងមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

ផ្នែកទី ៣

maRta 25

១. អនុសញ្ញានេះ បើកចំហរឱ្យរដ្ឋទាំងអស់ចុះហត្ថលេខា ។

២. អនុសញ្ញានេះ ជាកម្មវត្ថុនៃការឱ្យសច្ចាប័ន ។ លិខិតុបករណ៍ឱ្យសច្ចាប័ន ត្រូវតំកល់ទុកនៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ២៦

អនុសញ្ញានេះ បើកចំហរឱ្យប្រទេសទាំងអស់ចូលជាសមាជិក ។ ការចូលជាសមាជិកចូលជាធរមាន ដោយការដាក់លិខិតុបករណ៍សុំចូលជាសមាជិក នៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ២៧

១. អនុសញ្ញានេះ ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី៣០ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតំកល់ទុកជាមួយអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ នូវលិខិតុបករណ៍ទី២០ នៃការឱ្យសច្ចាប័ន ឬការសុំចូលជាសមាជិក ។

២. ចំពោះរដ្ឋដែលឱ្យសច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ ក្រោយពីការតំកល់ទុក

លិខិតុបករណ៍ឱ្យសច្ចាប័ន ឬសុំចូលជាសមាជិកទី២០ អនុសញ្ញានេះនឹងចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី៣០ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតំកល់លិខិតុបករណ៍ឱ្យសច្ចាប័ន ឬលិខិតុបករណ៍សុំចូលជាសមាជិក របស់រដ្ឋនោះ ។

មាត្រា ២៨

១. នៅពេលចុះហត្ថលេខា ឬឱ្យសច្ចាប័ន ឬសុំចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ រដ្ឋនីមួយៗ អាចប្រកាសថា ខ្លួនមិនទទួលស្គាល់សមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២០ទេ ។

២. រដ្ឋភាគី ដែលប្រកាសទទួលរំលក្ខខណ្ឌស្របតាមបទបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌ១ នៃមាត្រានេះ អាចដកលក្ខខណ្ឌចេញវិញបានគ្រប់ពេល ដោយការជូនដំណឹងទៅ អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ២៩

១. រដ្ឋភាគីណាមួយនៃអនុសញ្ញានេះ អាចសុំធ្វើវិសោធនកម្ម និងអាចដាក់សេចក្តីស្នើសុំនេះទៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ អគ្គលេខាធិការត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីស្នើសុំធ្វើវិសោធកម្មនេះទៅរដ្ឋភាគីនានា ដោយសុំឱ្យរដ្ឋភាគីបញ្ជាក់ប្រាប់មកអគ្គលេខាធិការវិញថា តើយល់ព្រមឱ្យមានសន្និសីទនៃរដ្ឋភាគីដើម្បីពិនិត្យ និងបោះឆ្នោតគាំទ្រសេចក្តីស្នើសុំនោះឬទេ ។ ក្នុងរយៈពេល៤ខែគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការជូនព័ត៌មានទៅរដ្ឋភាគី បើមានសម្លេង១ភាគ៣យ៉ាងតិច នៃរដ្ឋភាគីគាំទ្រឱ្យមានកិច្ចប្រជុំនេះ អគ្គលេខាធិការត្រូវកោះប្រជុំ ក្រោមការឧបត្ថម្ភរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។ អគ្គលេខាធិការត្រូវបញ្ជូនរាល់វិសោធនកម្ម ដែលបានអនុម័តដោយសំឡេងភាគច្រើននៃរដ្ឋភាគីវត្តមាននិងបានបោះឆ្នោតនៅឯកិច្ចប្រជុំ ជូនទៅរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ដើម្បីសុំការទទួលយក ។

២. វិសោធនកម្មដែលបានអនុម័តស្របតាមបទបញ្ញត្តិកថាខណ្ឌ១នៃមាត្រានេះ ត្រូវចូលជាធរមាននៅពេលរដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះចំនួន២ភាគ៣ បានជូនដំណឹងដល់អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិថាព្រមទទួលយកវិសោធនកម្ម អាស្រ័យតាមនីតិវិធីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់រដ្ឋនីមួយៗ ។

៣. ពេលវិសោធនកម្មចូលជាធរមាន រដ្ឋភាគីដែលព្រមទទួលយកវិសោធនកម្មទាំងនេះ ត្រូវជាប់កាតព្វកិច្ចក្រោមវិសោធនកម្មទាំងនោះ ចំពោះរដ្ឋភាគីផ្សេងពីនេះ នៅតែជាប់កាតព្វកិច្ចក្រោមបទបញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ និងវិសោធនកម្មមុនៗ ដែលខ្លួនបានយល់ព្រមទទួលយក ។

មាត្រា ៣០

១. ទំនាស់រវាងរដ្ឋភាគីពីរ ឬច្រើនជាងនេះ លើការបកស្រាយឬការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ដែលមិនអាចដោះស្រាយបានតាមការចរចា ត្រូវដាក់ឱ្យមានមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យតាមការស្នើសុំពីរដ្ឋភាគីណាមួយ ។ បើក្នុងរយៈពេល៦ខែបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការស្នើសុំឱ្យមានមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ គូភាគីមិនអាចទៅដល់ការយល់ព្រមលើការរៀបចំមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យទេ ភាគីណាមួយក្នុងរឿងនេះ អាចបញ្ជូនទំនាស់នេះទៅតុលាការ យុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ដោយការដាក់ពាក្យប្តឹងស្របតាមលក្ខន្តិកៈរបស់តុលាការ ។

២. នៅពេលចុះហត្ថលេខា ឬឱ្យសច្ចាប័នលើអនុសញ្ញានេះ ឬពេលសុំចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ រដ្ឋនីមួយៗអាចប្រកាសថា ខ្លួនមិនចំណុះឱ្យបទបញ្ញត្តិក្នុងកថាខណ្ឌ១នៃមាត្រានេះទេ ។ រដ្ឋភាគីផ្សេងពីនេះ មិនជាប់កាតព្វកិច្ចក្រោមបទបញ្ញត្តិក្នុងកថាខណ្ឌ១នៃមាត្រានេះ ជាមួយរដ្ឋភាគីណាមួយ ដែលបានដាក់ល័ក្ខខ័ណ្ឌខាងលើនេះឡើយ ។

៣. រដ្ឋភាគីណាដែលបានដាក់ល័ក្ខខ័ណ្ឌស្របតាមកថាខណ្ឌ២នៃមាត្រានេះ អាចដកល័ក្ខខ័ណ្ឌរបស់ខ្លួនវិញបានគ្រប់ពេល ដោយការជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការ អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ៣១

១. រដ្ឋភាគី អាចដកខ្លួនចេញពីអនុសញ្ញានេះដោយការជូនដំណឹងជាលាយល័ក្ខអក្សរដល់អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ ការដកខ្លួននឹងចូលជាធរមាន១ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលអគ្គលេខាធិការបានទទួលការជូនដំណឹងនេះ ។

២. ការដកខ្លួននេះ នឹងមិនដោះលែងឱ្យរដ្ឋភាគីរួចផុតពីកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្រោមអនុសញ្ញានេះ ចំពោះអំពើឬការខកខានណាមួយ ដែលកើតមុនកាលបរិច្ឆេទ នៃការសុំដកខ្លួនបានចូលជាធរមានឡើយ ។ ការសុំដកខ្លួននេះ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មិនប៉ះពាល់ដល់ការបន្តពិនិត្យបញ្ហា ដែលស្ថិតក្រោមការពិនិត្យរបស់គណៈកម្មាធិការ មុនកាលបរិច្ឆេទនៃការសុំដកខ្លួន បានចូលជាធរមានឡើយ ។

៣. បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការសុំដកខ្លួនរបស់រដ្ឋភាគីចូលជាធរមាន គណៈកម្មាធិការនឹងមិនពិនិត្យបញ្ហាថ្មីណាមួយ ទាក់ទងនឹងរដ្ឋនោះឡើយ ។

មាត្រា ៣២

អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវជូនដំណឹងដល់រដ្ឋសមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរដ្ឋដែលបានចុះហត្ថលេខា ឬបានសុំចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ នូវប្រការដូចខាងក្រោម :

(ក) ការចុះហត្ថលេខា ការឱ្យសច្ចាប័ន និងការចូលជាសមាជិកស្របតាមមាត្រា២៥ និង ២៦ ។

(ខ) កាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននៃអនុសញ្ញានេះ ស្របមាត្រា២៧ និងកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននៃវិសោធនកម្មនានា ស្របតាមមាត្រា២៩ ។

(គ) ការសុំដកខ្លួន ស្របតាមមាត្រា៣១ ។

មាត្រា ៣៣

១. អនុសញ្ញានេះ ដែលមានអត្ថបទជាភាសាអារ៉ាប់ ចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និងអេស្ប៉ាញ៉ុល មានតម្លៃស្មើគ្នា នឹងត្រូវតំកល់ទុកជាមួយអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

២. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវបញ្ជូនច្បាប់ចម្លងនៃកតិកាសញ្ញានេះ ដោយមានបញ្ជាក់ការចម្លងតាមច្បាប់ដើមទៅរដ្ឋទាំងអស់ ។

ពិធីសារបន្ថែមលើអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប

បានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០២ នាសម័យប្រជុំលើកទី៥៧ នៃមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ តាមសេចក្តីសម្រេចចិត្តលេខ A/RES/៥៧/១៩៩

ពិធីសារនេះបើកឱ្យចុះហត្ថលេខា ឱ្យសច្ចាប័ន និងចូលជាសមាជិក ចាប់ពីថ្ងៃទី៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣ (គឺជាកាលបរិច្ឆេទ ដែលអត្ថបទដើមត្រូវបានបង្កើតឡើង) នៅទីស្នាក់ការអង្គការសហប្រជាជាតិប្រចាំនៅទីក្រុងញូវយ៉ក។

បុព្វកថា

រដ្ឋភាគីនៃពិធីសារនេះ

អះអាងជាថ្មីថា ការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ត្រូវបានហាមឃាត់ និងចាត់ទុកជាការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើសិទ្ធិមនុស្ស ។

ជឿជាក់ថា ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ថែមទៀត ដើម្បីសំរេចគោលបំណងនៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប (ពីនេះតទៅហៅត្រឹមថា អនុសញ្ញា) និងដើម្បីពង្រឹងការការពារជនទាំងឡាយដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព ឱ្យរួចផុតពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

រំលឹកឡើងវិញថា មាត្រា២ និងមាត្រា១៦ នៃអនុសញ្ញាតម្រូវឱ្យរដ្ឋភាគីនីមួយៗ ចាត់វិធានការដ៏មានប្រសិទ្ធិភាព ដើម្បីបង្ការការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួនឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប នៅលើទឹកដីណាមួយក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

ទទួលស្គាល់ថា រដ្ឋទាំងឡាយមានការទទួលខុសត្រូវចម្បងក្នុងការអនុវត្តន៍ មាត្រាទាំងនេះ ដែលត្រូវពង្រឹងការការពារជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពរបស់ខ្លួន និងការគោរពឱ្យបានពេញលេញនូវសិទ្ធិមនុស្ស គឺជាការទទួលខុសត្រូវរួមមួយ ដែលមនុស្សគ្រប់រូបត្រូវរួមគ្នាអនុវត្ត ហើយស្ថាប័នអន្តរជាតិនានា ដែលមានភារកិច្ចប្រតិបត្តិ ត្រូវជួយបំពេញបន្ថែម និងពង្រឹងវិធានការជាតិ ។

រំលឹកឡើងវិញថា ការបង្ការប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពប្រឆាំងការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ទាមទារការអប់រំ និង សមាយោគនៃវិធានការផ្សេងៗ ដូចជាវិធានការផ្លូវ ច្បាប់ រដ្ឋបាល តុលាការ និងវិធានការដទៃទៀត ។

រំលឹកឡើងវិញផងដែរថា សន្និសិទពិភពលោកស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស បានប្រកាសជាឧឡារិកថា ការខិតខំប្រឹងលុបបំបាត់ការធ្វើទារុណកម្ម គួរផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាសំខាន់ និងជាដំបូងគេបង្អស់លើការបង្ការ ហើយអំពាវនាវឱ្យមានការអនុម័ត ពិធីសារលើអនុសញ្ញានេះ ដែលមានគោលបំណងបង្កើតប្រព័ន្ធបង្ការ តាមរយៈការចូលពិនិត្យកន្លែងឃុំឃាំងនានា ។

ជឿជាក់ថា ការការពារជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសិទ្ធិសេរីភាពឱ្យរួចផុតពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប អាចត្រូវពង្រឹងដោយវិធានការក្រៅផ្លូវតុលាការ ដែលមានចរិតជាការបង្ការ ដោយផ្អែកលើការចូលពិនិត្យជាទៀងទាត់ នៅកន្លែងឃុំឃាំងនានា ដោយមានការព្រមព្រៀងដូចតទៅ :

ផ្នែកទី ១
គោលការណ៍ទូទៅ

មាត្រា ១

ពិធីសារនេះមានគោលបំណងបង្កើតប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យជាទៀតទាត់មួយ ដោយស្ថាប័នជាតិ និងអន្តរជាតិនានាដែលឯករាជ្យ នៅកន្លែងឃុំឃាំងជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព ដើម្បីបង្ការការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

មាត្រា ២

១. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការអំពើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប នៃគណៈកម្មាធិការប្រឆាំងទារុណកម្ម (ពីនេះតទៅហៅត្រឹមថា អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ) ត្រូវបានបង្កើតឡើង និងត្រូវអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួនដូចមានចែងនៅក្នុងពិធីសារនេះ ។

២. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបំពេញការងាររបស់ខ្លួន ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិ ហើយត្រូវអនុវត្តស្របតាមគោលបំណង និងគោលការណ៍ផ្សេងៗនៃធម្មនុញ្ញនេះ ក៏ដូចជាលិខិតបទដ្ឋាននានារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការប្រព្រឹត្តលើជនទាំងឡាយដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពរបស់ខ្លួន ។

៣. ដូចគ្នានេះដែរ អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការត្រូវអនុវត្តតាមគោលការណ៍ រក្សាការសំងាត់ ភាពឥតលំអៀង ភាពមិនប្រកាន់និន្នាការសកលភាព និងគោលការណ៍សត្យានុម័ត ។

៤. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ និងរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ត្រូវសហការគ្នាអនុវត្តពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ៣

រដ្ឋភាគីនីមួយៗ ត្រូវបង្កើតចាត់តាំង ឬរក្សាឱ្យមាននៅថ្នាក់ជាតិនូវស្ថាប័ន ត្រួតពិនិត្យមួយ ឬច្រើនដើម្បីបង្ការទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប (ពីនេះតទៅហៅត្រឹមថា យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ) ។

មាត្រា ៤

១. អនុលោមតាមពិធីសារនេះ រដ្ឋភាគីនីមួយៗត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យយន្តការត្រួតពិនិត្យនានា ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា២ និងមាត្រា៣ ទៅមើលកន្លែងឃុំឃាំងណាមួយ ស្ថិតក្រោមដែនសមត្ថកិច្ច និងការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន ដែលជនទាំងឡាយត្រូវបាន ឬអាចត្រូវបានដកហូតសេរីភាព ទោះជាដោយតាមបញ្ជារបស់អាជ្ញាធរសាធារណៈ ឬតាមការផ្តួចផ្តើម ឬការយល់ព្រម ឬការស្រុះស្រួលគ្នាក៏ដោយ (ពីនេះតទៅហៅត្រឹមថា កន្លែងឃុំឃាំង) ។ ប្រសិនជាចាំបាច់ការត្រួតពិនិត្យទាំងនេះ ត្រូវមានគោលដៅ ដើម្បីពង្រឹងការការពារជនទាំងឡាយពីអំពើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

២. សំរាប់គោលបំណងនៃពិធីសារនេះ ការដកហូតសេរីភាព មានន័យថារាល់ទម្រង់នៃ

ការឃុំខ្លួន ឬការដាក់ពន្ធនាគារ ឬការដាក់ជនណាម្នាក់នៅក្នុងកន្លែងឃុំឃាំងឯកជន ឬសាធារណៈ ដែលគេមិនអនុញ្ញាតឱ្យជននោះ ចាកចេញតាមចិត្តដោយធ្វើតាមបញ្ជារបស់អាជ្ញាធររដ្ឋបាល អាជ្ញាធរតុលាការ ឬអាជ្ញាធរដទៃទៀត ។

ផ្នែកទី ២

អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ

មាត្រា ៥

១. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការនេះ ត្រូវមានសមាជិក១០រូប ។ បន្ទាប់ពីការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការចូលជាសមាជិកទី៥០នៃពិធីសារនេះ ចំនួនសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការត្រូវកើនឡើងដល់ ២៥រូប ។

២. សមាជិកនៃអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបានជ្រើសរើសពីក្នុងចំណោមបុគ្គលដែលមានអាកប្បកិរិយាសីលធម៌ខ្ពស់ មានបទពិសោធន៍ខាងវិជ្ជាជីវៈក្នុងវិស័យគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ជាពិសេសក្នុងការគ្រប់គ្រងតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ពន្ធនាគារ ឬនគរបាល ឬក្នុងវិស័យផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រព្រឹត្តទៅលើជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពរបស់ខ្លួន ។

៣. ក្នុងសមាសភាពនៃអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ គេត្រូវធ្វើការពិចារណាឱ្យបានត្រឹមត្រូវដោយផ្អែកលើការបែងចែកប្រកបដោយសមភាព តាមភូមិសាស្ត្រនិងភាពជាអ្នកតំណាងមកពីទំរង់ផ្សេងៗគ្នានៃអារ្យធម៌ និងតាមប្រព័ន្ធច្បាប់នៃរដ្ឋជាភាគីនានា ។

៤. នៅក្នុងសមាសភាពនេះ គេក៏ត្រូវពិចារណាផងដែរអំពីតុល្យភាពនៃភាពជាតំណាងខាងយេនឌ័រ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃគោលការណ៍សមភាពនិងការមិនរើសអើង ។

៥. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការនេះ មិនអាចមានសមាជិកពីររូប ជាជនជាតិនៃរដ្ឋតែមួយឡើយ ។

៦. សមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការត្រូវធ្វើការក្នុងឋានៈជាបុគ្គលឯកជន ត្រូវប្រកាន់ភាពឯករាជ្យ និងមិនលំអៀង ហើយត្រូវបំរើការជូនអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព ។

មាត្រា ៦

១. រដ្ឋភាគីនីមួយៗអាចបញ្ជូនឈ្មោះបេក្ខជន ស្របតាមកថាខ័ណ្ឌទី២នៃមាត្រានេះ មិនអោយលើសពី២រូប ដែលមានគុណវុឌ្ឍិ និងបំពេញតាមការទាមទារទាំងឡាយដែលមានចែង ក្នុងមាត្រា៥ ហើយត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានលំអិតស្តីពីគុណវុឌ្ឍិ នៃបេក្ខជនទាំងនោះផង ។

២. បេក្ខជនដែលទទួលការតែងតាំងត្រូវមានសញ្ជាតិរបស់រដ្ឋភាគី នៃពិធីសារនេះ

(ក) យ៉ាងហោចណាស់មានបេក្ខជន១រូប ត្រូវមានសញ្ជាតិរបស់រដ្ឋភាគីដែលតែងតាំង ។

(ខ) រដ្ឋភាគីមិនអាចតែងតាំងបេក្ខជននៃជាតិខ្លួនលើសពី២រូបបានឡើយ ។

(គ) មុនពេលដែលរដ្ឋភាគីមួយតែងតាំងបេក្ខជនជាជនជាតិនៃរដ្ឋភាគីមួយទៀត រដ្ឋនេះ ត្រូវស្វែងរក និងទទួលកាយល់ព្រមពីរដ្ឋភាគីនោះសិន ។

៣. យ៉ាងហោចណាស់៥ខែ មុនកាលបរិច្ឆេទនៃការប្រជុំរបស់រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ បើការបោះឆ្នោតនឹងត្រូវរៀបចំធ្វើនៅក្នុងរយៈពេលនោះ លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវធ្វើលិខិតអញ្ជើញរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ឱ្យបញ្ជូនឈ្មោះបេក្ខជនរបស់ខ្លួនមកក្នុងរយៈពេល៣ខែ ។ អគ្គលេខា-ធិការត្រូវរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជន ដែលទទួលការតែងតាំងទាំងនោះ តាមលំដាប់អក្ខរក្រម ដោយបញ្ជាក់ពីឈ្មោះរដ្ឋភាគី ដែលបានបញ្ជូនឈ្មោះបេក្ខជនទាំងនោះមកផង ។

មាត្រា ៧

១. សមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបានបោះឆ្នោតជ្រើសរើសតាមរបៀបខាងក្រោមនេះ :

(ក) ការពិចារណាជាបឋម ត្រូវផ្តល់ជូនចំពោះការបំពេញបានតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ និងការទាមទារដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥ នៃពិធីសារបន្ថែមនេះ ។

(ខ) ការបោះឆ្នោតលើកដំបូង ត្រូវធ្វើឡើងមិនឱ្យហួសពីរយៈពេល៦ខែ ក្រោយពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះទេ ។

(គ) រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ ត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការតាមរយៈការបោះឆ្នោតជាសម្ងាត់ ។

(ឃ) ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវធ្វើក្នុងសម័យប្រជុំនៃរដ្ឋភាគីរយៈពេល២ឆ្នាំម្តង តាមការកោះអញ្ជើញរបស់លោក អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ កូរ៉ុមសម្រាប់កិច្ចប្រជុំបែបនេះគឺ២ភាគ៣ នៃរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ។ បេក្ខជនដែលជាប់ជាសមាជិកនៃអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវតែជាបេក្ខជនដែលទទួលបានសន្លឹកឆ្នោតច្រើនបំផុត និងសម្លេងភាគច្រើនដាច់ខាត ពីតំណាងរបស់រដ្ឋភាគីដែលមានវត្តមាន និងបានបោះឆ្នោត ។

២. ប្រសិនបើក្នុងកិច្ចដំណើរការបោះឆ្នោតនេះ បេក្ខជន ២រូប មានសញ្ជាតិនៃរដ្ឋភាគីតែមួយ មានសិទ្ធិធ្វើជាសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ បេក្ខជនម្នាក់ដែលទទួលបានសំលេងច្រើនជាងត្រូវធ្វើជាសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ។ ប្រសិនបើបេក្ខជនទាំង២រូបនេះ ទទួលបានសំលេងស្មើគ្នា ត្រូវអនុវត្តតាមនីតិវិធី ដូចខាងក្រោមនេះ :

(ក) ប្រសិនបើមានតែបេក្ខជនម្នាក់ត្រូវបានតែងតាំងដោយរដ្ឋភាគីដែលបេក្ខជននោះ ជាជនជាតិនៃរដ្ឋនោះ បេក្ខជននោះត្រូវធ្វើជាសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ។

(ខ) ប្រសិនបើបេក្ខជនទាំង ២រូប ត្រូវបានតែងតាំងដោយរដ្ឋភាគី ដែលបេក្ខជនទាំងនោះជាជនជាតិនៃរដ្ឋនោះ ការបោះឆ្នោតដាច់ដោយឡែកនិងជាសំងាត់ មួយត្រូវរៀបចំធ្វើឡើង ដើម្បីកំណត់ថា តើបេក្ខជនណាត្រូវធ្វើជាសមាជិក ។

(គ) ប្រសិនជាគ្មានបេក្ខជនណាម្នាក់ ត្រូវបានតែងតាំងដោយរដ្ឋភាគី ដែលបេក្ខជននោះជាជនជាតិនៃរដ្ឋនោះ ការបោះឆ្នោតដាច់ដោយឡែកនិងជាសំងាត់ ត្រូវរៀបចំធ្វើឡើង ដើម្បីកំណត់ថាតើ បេក្ខជនណាត្រូវធ្វើជាសមាជិក ។

មាត្រា ៨

ប្រសិនបើសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការណាម្នាក់ ទទួលមរណភាពឬសុំលាឈប់ ពីមុខតំណែង ឬដោយបុព្វហេតុផ្សេង ដែលមិនអាចបំពេញមុខងារឱ្យអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការនោះបាន រដ្ឋភាគីត្រូវតែងតាំងសមាជិកមួយរូបទៀត ដែលមានគុណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ និងបំពេញតាមសេចក្តីតម្រូវដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥ ដោយគិតគូពីសេចក្តីត្រូវការឱ្យមានតុល្យភាពត្រឹមត្រូវ ក្នុងចំណោមវិស័យផ្សេងទៀតនៃសមត្ថកិច្ច ដើម្បីបំរើការងាររហូតដល់សម័យប្រជុំលើកក្រោយនៃរដ្ឋភាគី ដោយមានការយល់ព្រមពីរដ្ឋភាគីភាគច្រើន ។ ការយល់ព្រមនេះត្រូវចាត់ទុកជាបានការ ប្រសិនបើរដ្ឋភាគីចំនួនពាក់កណ្តាល ឬច្រើនជាងនេះ មិនបញ្ចេញយោបល់ជំទាស់ក្នុងរយៈពេល៦សប្តាហ៍ បន្ទាប់ពីបានទទួលដំណឹង ស្តីពីការស្នើសុំតែងតាំងនេះ ពីអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ៩

សមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបានជ្រើសរើសតាមរយៈការបោះឆ្នោត សំរាប់មួយអាណត្តិ៤ឆ្នាំ ។ សមាជិកទាំងនេះ មានសិទ្ធិឈរឈ្មោះបោះឆ្នោតបានតែម្តងទៀតប៉ុណ្ណោះ ប្រសិនបើត្រូវបានតែងតាំងជាថ្មី ។ អាណត្តិនៃសមាជិកពាក់កណ្តាល ដែលជាប់ឆ្នោតនៅពេលបោះឆ្នោតលើកទី១ ត្រូវផុតកំណត់ក្នុងរយៈពេល២ឆ្នាំ ។ បន្ទាប់ពីការបោះឆ្នោតលើកទី១ភ្លាម ឈ្មោះសមាជិកទាំងនោះត្រូវចាប់ឆ្នោតជ្រើសរើសដោយប្រធានអង្គប្រជុំ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៧ កថាខណ្ឌទី១ (ឃ) ។

មាត្រា ១០

១. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសមន្ត្រីរបស់ខ្លួនសំរាប់អាណត្តិ២ឆ្នាំ ។ មន្ត្រីទាំងនេះ អាចឈរឈ្មោះអោយគេបោះឆ្នោតសាជាថ្មីបាន ។

២. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបង្កើតវិធាននីតិវិធីរបស់ខ្លួន ។ វិធានទាំងនេះ ត្រូវចែងពីលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដូចជា :

(ក) សមាជិកពាក់កណ្តាលបូកមួយ (50+1) បង្កើតបានជាកូរ៉ុម ។

(ខ) សេចក្តីសំរេចរបស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវធ្វើឡើងដោយសម្លេងភាគច្រើនដាច់ខាត នៃសមាជិកដែលមានវត្តមាន ។

(គ) អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវប្រជុំជាសំងាត់ ។

៣. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវកោះប្រជុំដំបូងរបស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ។ បន្ទាប់ពីការប្រជុំដំបូងរបស់ខ្លួន អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវប្រជុំទៅតាមពេលវេលាដែលបានកំណត់ នៅក្នុងវិធាននីតិវិធីរបស់ខ្លួន ។ អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការនិងគណៈកម្មាធិការប្រឆាំងទារុណកម្ម ត្រូវរៀបចំបើកសម័យប្រជុំរបស់ខ្លួន នៅពេលជាមួយគ្នាយ៉ាងតិចម្តងក្នុង១ឆ្នាំ ។

ផ្នែកទី ៣

អាណត្តិរបស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ

មាត្រា ១១

អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការត្រូវ :

(ក) ពិនិត្យកន្លែងឃុំឃាំងទាំងឡាយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ និងធ្វើអនុសាសន៍ទៅរដ្ឋភាគី អំពីការការពារជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពរបស់ខ្លួន ពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

(ខ) ចំពោះយន្តការទប់ស្កាត់ថ្នាក់ជាតិ អនុគណៈកម្មាធិការត្រូវ :

(១) ផ្តល់យោបល់ និងជួយរដ្ឋភាគី តាមការចាំបាច់ ក្នុងការបង្កើតយន្តការរបស់ខ្លួន ។

(២) រក្សាទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ ហើយប្រសិនជាចាំបាច់ ជាសំងាត់ជាមួយយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ និងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល និងជំនួយបច្ចេកទេស ក្នុងគោលបំណងពង្រឹងសមត្ថភាពពួកគេ ។

(៣) ណែនាំនិងជួយពួកគេក្នុងការវាយតំលៃ ពីសេចក្តីត្រូវការនិងមធ្យោបាយចាំបាច់ ដើម្បីពង្រឹងការការពារជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពរបស់ខ្លួន ពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

(៤) ធ្វើអនុសាសន៍ និងសេចក្តីសង្កេតទៅរដ្ឋភាគី ក្នុងគោលដៅពង្រឹងសមត្ថភាព និងអាណត្តិនៃយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីបង្ការអំពើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

(គ) សហការដើម្បីបង្ការអំពើទារុណកម្មជាទូទៅ ជាមួយស្ថាប័ននិងយន្តការអង្គការសហប្រជាជាតិពាក់ព័ន្ធនានា ព្រមទាំងជាមួយស្ថាប័ន ឬអង្គការអន្តរជាតិតំបន់ និងជាតិនានា ដែលធ្វើការក្នុងគោលដៅពង្រឹងការការពារជនគ្រប់រូប ពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

មាត្រា ១២

ដើម្បីឱ្យអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការអាចបំពេញអាណត្តិរបស់ខ្លួន ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១១

រដ្ឋភាគីត្រូវអនុវត្តដូចតទៅនេះ ៖

(ក) ទទួលអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការនៅលើទឹកដីរបស់ខ្លួន និងអនុញ្ញាតឱ្យអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការចូលពិនិត្យកន្លែងឃុំឃាំង ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ នៃពិធីសារនេះ ។

(ខ) ផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ ដែលអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការអាចស្នើសុំ ដើម្បីវាយតំលៃពីសេចក្តីត្រូវការ និងវិធានការនានាដែលគួរត្រូវបានអនុម័ត ដើម្បីពង្រឹងការការពារជនទាំងឡាយដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពរបស់ខ្លួន ពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

(គ) ជំរុញលើកទឹកចិត្ត និងសំរួលដល់ទំនាក់ទំនងរវាងអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ និងយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ។

(ឃ) ពិនិត្យអនុសាសន៍របស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ហើយជួបប្រជុំពិភាក្សាលើអនុសាសន៍នោះ អំពីវិធានការពង្រឹងការអនុវត្តមួយចំនួនដែលអាចមាន ។

មាត្រា ១៣

១. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការត្រូវបង្កើតជាដំបូងដោយការចាប់ឆ្នោត នូវកម្មវិធីទស្សនកិច្ចជាទៀងទាត់ ទៅកាន់រដ្ឋភាគីនានា ដើម្បីបំពេញអាណត្តិរបស់ខ្លួន ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១១ ។

២. បន្ទាប់ពីមានការពិគ្រោះយោបល់ អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការត្រូវជូនដំណឹងទៅរដ្ឋភាគីអំពីកម្មវិធីរបស់ខ្លួន ដើម្បីអោយរដ្ឋនោះអាចធ្វើការរៀបចំចាំបាច់ជាក់ស្តែង ដោយមិនមានការពន្យាពេល ដើម្បីសំរួលដល់ដំណើរទស្សនកិច្ចនេះ ។

៣. ទស្សនកិច្ចនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយសមាជិកយ៉ាងតិច២រូបនៃអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ។ ប្រសិនជាចាំបាច់ សមាជិកទាំងនេះអាចត្រូវបានអមដំណើរ ដោយអ្នកជំនាញការទាំងឡាយ ដែលមានបទពិសោធន៍ផ្នែកវិជ្ជាជីវៈ និងចំណេះដឹងក្នុងវិស័យផ្សេងៗ ដែលគ្របដណ្តប់ដោយពិធីសារនេះ ហើយត្រូវបានជ្រើសរើសចេញពីបញ្ជីឈ្មោះអ្នកជំនាញការដែលបានរៀបចំឡើងដោយផ្អែកលើសំណើររបស់រដ្ឋភាគី ការិយាល័យឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស និងមជ្ឈមណ្ឌលអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកការបង្ការឧក្រិដ្ឋកម្ម ។ ក្នុងការរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះនេះ រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធត្រូវស្នើឈ្មោះអ្នកជំនាញការជាតិមិនឱ្យលើសពី៥នាក់ឡើយ ។ រដ្ឋភាគីសាមីអាចធ្វើការបដិសេធពីការដាក់បញ្ចូលអ្នកជំនាញការឯកទេសណាមួយទៅក្នុងដំណើរទស្សនៈកិច្ចនោះ ហើយក្នុងករណីនេះ

អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវដាក់សំណើសុំកអ្នកជំនាញការម្នាក់ផ្សេងទៀត ។

៤. ប្រសិនបើអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការយល់ថាសមស្រប អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការអាចរៀបចំឱ្យមានទស្សនកិច្ចតាមដានរយៈពេលខ្លីមួយបាន បន្ទាប់ពីទស្សនកិច្ចទៀងទាត់នោះ ។

មាត្រា ១៤

១. ដើម្បីឱ្យអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការអាចបំពេញអាណត្តិរបស់ខ្លួនបាន រដ្ឋភាគី នៃពិធីសារនេះ ត្រូវផ្តល់ឱ្យអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ :

(ក) ដោយគ្មានការរិតត្បិត នូវព័ត៌មានទាំងអស់ដែលទាក់ទងនឹងចំនួនជនដែល ត្រូវបានដកហូតសេរីភាពនៅក្នុងកន្លែងឃុំឃាំង ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ ព្រមទាំងចំនួនទីកន្លែង និងទីតាំងរបស់ពួកគេ ។

(ខ) ដោយគ្មានការរិតត្បិត នូវសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានទាំងអស់ដែល ទាក់ទងនឹងប្រព្រឹត្តកម្មលើជនទាំងនោះ ព្រមទាំងលក្ខខណ្ឌនៃការឃុំខ្លួនផង ។

(គ) ដោយអនុលោមតាមកថាខ័ណ្ឌទី២ សិទ្ធិចេញចូលដោយគ្មានការរិតត្បិត ក្នុងការពិនិត្យកន្លែងឃុំឃាំងទាំងអស់ គ្រឿងឧបករណ៍ និងអាគារនានានៃកន្លែងឃុំឃាំង ។

(ឃ) ឱកាសជួបសម្ភាសន៍ជាឯកជន ជាមួយជនដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព ដោយគ្មានសាក្សីដោយផ្ទាល់ ឬដោយមានអ្នកបកប្រែភាសាម្នាក់ ប្រសិនបើចាំបាច់ ក៏ដូចជាជាមួយជនផ្សេងទៀត ដែលអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការជឿជាក់ថា អាចផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធបាន ។

(ង) សេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសទីកន្លែង ដែលអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការចង់ទៅទស្សនកិច្ច និងជនដែលអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការចង់ជួបសម្ភាសន៍ ។

២. ការជំទាស់ទៅនឹងទស្សនៈកិច្ច ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងណាមួយ អាចធ្វើទៅបានតែក្នុងករណីបន្ទាន់ បង្ខំដោយមូលហេតុនៃការការពារជាតិ សុវត្ថិភាពសាធារណៈ គ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ ឬចលាចលធ្ងន់ធ្ងរនៅកន្លែងដែលត្រូវធ្វើទស្សនកិច្ច ដែលរារាំងជាបណ្តោះអាសន្នដល់ការធ្វើទស្សនកិច្ចនេះ ។ អត្ថិភាពនៃការប្រកាសភាពមានអាសន្នបែបនេះ មិនអាចលើកជាសំអាងដោយរដ្ឋភាគីណាមួយថាជាហេតុផល ដើម្បីជំទាស់ទៅនឹងការធ្វើទស្សនកិច្ចនេះឡើយ ។

មាត្រា ១៥

គ្មានអាជ្ញាធរ ឬមន្ត្រីណាអាចបញ្ជាអនុវត្ត អនុញ្ញាត ឬបណ្តោយឱ្យមានការដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើបុគ្គល ឬអង្គការណាមួយ ដែលបានទំនាក់ទំនងទៅអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ឬទៅប្រតិភូរបស់ខ្លួននូវព័ត៌មានណាមួយ ទោះជាព័ត៌មាននោះពិត ឬមិនពិតក្តី ហើយបុគ្គល ឬអង្គការនោះមិនត្រូវបានទទួលការរើសអើងដោយវិធីនេះឡើយ ។

មាត្រា ១៦

១. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការត្រូវបញ្ជូនអនុសាសន៍ និងសេចក្តីសង្កេតរបស់ខ្លួន ជាសំងាត់ទៅរដ្ឋភាគី ហើយប្រសិនជាមានការពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបញ្ជូនទៅយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ។

២. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍របស់ខ្លួន រួមជាមួយសេចក្តីផ្តល់មតិរបស់រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ នៅពេលដែលមានការស្នើសុំដោយរដ្ឋភាគីនោះ ។ ប្រសិនបើរដ្ឋភាគីធ្វើការផ្សព្វផ្សាយតែផ្នែកមួយនៃរបាយការណ៍នេះ អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការអាចបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍នេះទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកក៏បាន ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ មិនត្រូវធ្វើការចុះផ្សាយនូវទិន្នន័យផ្ទាល់ខ្លួនរបស់បុគ្គល ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីសាមីជននោះឡើយ ។

៣. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបង្ហាញរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំជាសាធារណៈ ស្តីពីសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ទៅគណៈកម្មាធិការប្រឆាំងទារុណកម្ម ។

៤. ប្រសិនបើរដ្ឋភាគីបដិសេធ មិនព្រមសហការជាមួយអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ស្របតាមមាត្រា១២ និងមាត្រា១៤ ឬមិនព្រមចាត់វិធានការដើម្បីកែលំអស្ថានភាព តាមស្មារតីនៃអនុសាសន៍របស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ គណៈកម្មាធិការប្រឆាំងអំពើទារុណកម្ម អាចផ្អែកតាមការស្នើសុំរបស់គណៈកម្មាធិការទប់ស្កាត់ សំរេចដោយសម្លេងភាគច្រើននៃសមាជិករបស់ខ្លួន បន្ទាប់ពីរដ្ឋភាគីមានឱកាសបញ្ចេញពីការយល់ឃើញរបស់ខ្លួន ធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសាធារណៈអំពីបញ្ហានោះ ឬបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍របស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ។

ផ្នែកទី ៤

យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ

មាត្រា ១៧

រដ្ឋភាគីនីមួយៗត្រូវរក្សាចាត់តាំង ឬបង្កើតយន្តការបង្ការឯករាជថ្នាក់ជាតិមួយ ឬច្រើន ដើម្បីបង្ការការធ្វើទារុណកម្មនៅថ្នាក់ជាតិ យ៉ាងយូរបំផុតរយៈពេល១ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីថ្ងៃចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះ ឬនៃការឱ្យសច្ចាប័ន ឬនៃការចូលជាសមាជិករបស់ខ្លួន ។ យន្តការដែលបានបង្កើតដោយអង្គភាពវិមជ្ឈការនានា អាចត្រូវបានចាត់តាំងជាយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីគោលបំណងនៃពិធីសារនេះ ប្រសិនបើយន្តការទាំងនេះស្របទៅនឹងបទបញ្ញត្តិនៃពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ១៨

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាការពារឯករាជ្យភាពមុខងាររបស់យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ក៏ដូចជាឯករាជ្យភាពនៃបុគ្គលិករបស់ខ្លួន ។

២. រដ្ឋភាគីត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីធានាថា អ្នកជំនាញការនៃយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ មានចំណេះដឹងវិជ្ជាជីវៈ និងសមត្ថភាពដូចដែលបានទាមទារ ។ រដ្ឋភាគី ត្រូវខិតខំរក្សាឱ្យបានតុល្យភាពខាងយេនឌ័រ និងភាពជាតំណាងគ្រប់គ្រាន់ នៃក្រុមជាតិពន្ធនិងក្រុមជនជាតិភាគតិចនៅក្នុងប្រទេស ។

៣. រដ្ឋភាគី ត្រូវផ្តល់ធនធានដែលចាំបាច់សំរាប់ការប្រព្រឹត្តទៅនៃយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ។

៤. នៅពេលបង្កើតយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ រដ្ឋភាគីត្រូវធ្វើការពិចារណាឱ្យបានត្រឹមត្រូវចំពោះគោលការណ៍ទាក់ទងនឹងឋានៈ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃស្ថាប័នជាតិ ទទួលបន្ទុកការលើកស្ទួយ និងការការពារសិទ្ធិមនុស្ស ។

មាត្រា ១៩

យ៉ាងហោចណាស់ យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ត្រូវមានអំណាចដូចខាងក្រោម :

(ក) ពិនិត្យយ៉ាងទៀងទាត់ អំពីការប្រព្រឹត្តទៅលើជនដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព នៅក្នុងទីកន្លែងទាំងឡាយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ ប្រសិនជាចាំបាច់ ក្នុងគោលដៅពង្រឹងការការពារដល់

ពួកគេពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោក បន្ទាប ។

(ខ) ផ្តល់អនុសាសន៍ដល់អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ ក្នុងគោលបំណងកែលំអការប្រព្រឹត្ត និងលក្ខខណ្ឌនៃជនដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព និងដើម្បីបង្ការការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ដោយពិនិត្យទៅលើលិខិតបទដ្ឋានពាក់ព័ន្ធរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

(គ) លើកសំណើ និងសេចក្តីសង្កេតពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់ដែលកំពុងមានជាធរមាន និងសេចក្តីព្រាងច្បាប់នានា ។

មាត្រា ២០

ដើម្បីឱ្យយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ អាចបំពេញអាណត្តិរបស់ខ្លួនបាន រដ្ឋភាគីនៃពិធីសារនេះត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យយន្តការនេះនូវ :

(ក) សិទ្ធិទទួលបានរាល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងចំនួនជនដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព នៅក្នុងកន្លែងឃុំឃាំង ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ ក៏ដូចជាចំនួនកន្លែង និងទីតាំងរបស់ពួកគេ ។

(ខ) សិទ្ធិទទួលបានរាល់ព័ត៌មាន ដែលនិយាយពីការប្រព្រឹត្តទៅលើជនទាំងនេះ ក៏ដូចជាស្ថានភាពនៃការឃុំខ្លួនរបស់ពួកគេផងដែរ ។

(គ) សិទ្ធិចេញចូលពិនិត្យរាល់ទីកន្លែងឃុំឃាំង រចនាសម្ពន្ធនានា នៃទីកន្លែងឃុំឃាំង និងគ្រឿងឧបករណ៍ ។

(ឃ) ឱកាសជួបសម្ភាសន៍ជាឯកជន ជាមួយជនដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពដោយគ្មានសាក្សី ទោះជាដោយផ្ទាល់ឬដោយមានអ្នកបកប្រែភាសាម្នាក់ ប្រសិនបើចាំបាច់ ព្រមទាំងជាមួយជនផ្សេងទៀត ដែលយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិយល់ថាអាចផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធបាន ។

(ង) សេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសទីកន្លែង ដែលខ្លួនចង់ទៅទស្សនកិច្ច និងជនដែលខ្លួនចង់ជួបសម្ភាសន៍ ។

(ច) សិទ្ធិមានទំនាក់ទំនងជាមួយអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មាន និងជួប

ប្រជុំជាមួយអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការនេះ ។

មាត្រា ២១

១. គ្មានអាជ្ញាធរ ឬមន្ត្រីណាអាចបញ្ជាអនុវត្ត អនុញ្ញាត ឬបណ្ដោយឱ្យមានការដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើបុគ្គល ឬអង្គការណាមួយ ពីការបានធ្វើទំនាក់ទំនងផ្ដល់ព័ត៌មានដល់យន្តការទប់ស្កាត់ថ្នាក់ជាតិ ទោះជាព័ត៌មាននោះពិត ឬមិនពិតក្ដី ហើយបុគ្គល ឬអង្គការទាំងនេះ មិនត្រូវទទួលរងការរើសអើងតាមវិធីណាមួយឡើយ ។

២. ព័ត៌មានសំងាត់ដែលប្រមូលបានដោយយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ត្រូវបានផ្ដល់បុព្វសិទ្ធិ ។ គ្មានព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួនត្រូវបានចុះផ្សាយដោយគ្មានការយល់ព្រម ពីសាម៉ីជននោះឡើយ ។

មាត្រា ២២

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ត្រូវពិនិត្យមើលអនុសាសន៍របស់យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ហើយត្រូវធ្វើការពិភាក្សាជាមួយយន្តការនេះ អំពីវិធានការអនុវត្តដែលអាចមាន ។

មាត្រា ២៣

រដ្ឋភាគីនៃពិធីសារនេះ មានភារកិច្ចបោះពុម្ព និងផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ។

ផ្នែកទី ៥
សេចក្ដីប្រកាស

មាត្រា ២៤

១. នៅពេលផ្ដល់សច្ចាប័ន រដ្ឋភាគីអាចប្រកាសលើកពេលអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនស្របតាមផ្នែកទី៣ ឬផ្នែកទី៤ នៃពិធីសារនេះបាន ។

២. ការពន្យាពេលនេះ ត្រូវមានសុពលភាពរយៈពេលអតិបរមា៣ឆ្នាំ។ បន្ទាប់ពីរដ្ឋភាគីបានធ្វើសេចក្ដីថ្លែងការណ៍យ៉ាងត្រឹមត្រូវ និងបន្ទាប់ពីមានការពិគ្រោះយោបល់ ជាមួយអនុគណៈកម្មាធិការ

បង្ការ គណៈកម្មាធិការប្រឆាំងទារុណកម្ម អាចពន្យាពេលដែលបានកំណត់នេះរយៈពេល ២ឆ្នាំបន្ថែមទៀត ។

ផ្នែកទី ៦
បទប្បញ្ញត្តិហិរញ្ញវត្ថុ
maRta 25

១. ការចំណាយរបស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ក្នុងការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះ គឺជាបន្ទុករបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

២. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវផ្តល់បុគ្គលិកចាំបាច់ និងអាគារសំរាប់ឱ្យអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ បំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពស្របតាមពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ២៦

១. មូលនិធិពិសេសមួយ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ស្របតាមនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធរបស់មហាសន្និបាត ដែលមូលនិធិនេះ ត្រូវចាត់ចែងស្របតាមវិធាន និងបទបញ្ញត្តិហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដើម្បីជួយជាហិរញ្ញវត្ថុដល់ការអនុវត្តន៍អនុសាសន៍ទាំងឡាយ ដែលបានធ្វើឡើងដោយអនុគណៈ-កម្មាធិការបង្ការចំពោះរដ្ឋភាគីមួយ បន្ទាប់ពីការធ្វើទស្សនកិច្ចទៅកាន់រដ្ឋភាគីនោះ ព្រមទាំងជួយក្នុងកម្មវិធីអប់រំរបស់យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ។

២. មូលនិធិពិសេសនេះ អាចត្រូវផ្តល់តាមរយៈវិភាគទានស្ម័គ្រចិត្ត ដោយរដ្ឋាភិបាលនានា អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល និងអង្គភាពសាធារណៈ ឬឯកជនដទៃទៀត ។

ផ្នែកទី ៧

អវសានបញ្ញត្តិ

មាត្រា ២៧

១. ពិធីសារនេះ បើកឱ្យចុះហត្ថលេខា ដោយរដ្ឋភាគីដែលបានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញានេះ ។

២. ពិធីសារនេះ ជាកម្មវត្ថុនៃការផ្ដល់សច្ចាប័នដោយរដ្ឋណាក៏ដោយ ដែលបានឱ្យសច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ ។ លិខិតុបករណ៍នៃការផ្ដល់សច្ចាប័ន ត្រូវតំកល់ទុកនៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

៣. ពិធីសារនេះ បើកឱ្យចូលជាសមាជិកដោយរដ្ឋណាក៏ដោយ ដែលបានផ្ដល់សច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ ។

៤. ការចូលជាសមាជិក ត្រូវមានជាធរមានបញ្ញត្តិ គិតចាប់ពីការតំកល់លិខិតុបករណ៍នៃការចូលជាសមាជិកនៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

៥. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវជូនដំណឹងដល់រដ្ឋទាំងអស់ ដែលបានចុះហត្ថលេខាលើពិធីសារនេះ ឬដែលបានចូលជាសមាជិកនៃពិធីសារនេះ អំពីលិខិតុបករណ៍នីមួយៗនៃការឱ្យសច្ចាប័ន ឬការចូលជាសមាជិក ។

មាត្រា ២៨

១. ពិធីសារនេះ ត្រូវចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី៣០ ក្រោយពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតំកល់លិខិតុបករណ៍ទី២០នៃការផ្ដល់សច្ចាប័ន ឬការចូលជាសមាជិក នៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

២. ចំពោះរដ្ឋនីមួយៗ ដែលនឹងផ្ដល់សច្ចាប័ន ឬនឹងចូលជាសមាជិកនៃពិធីសារនេះ បន្ទាប់ពីការតំកល់លិខិតុបករណ៍នៃការផ្ដល់សច្ចាប័ន ឬការចូលជាសមាជិកទី២០ នៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ពិធីសារនេះនឹងចូលជាធរមានសំរាប់រដ្ឋនោះនៅ៣០ថ្ងៃ ក្រោយពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតំកល់លិខិតុបករណ៍ឱ្យសច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិករបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ២៩

បទបញ្ញត្តិនៃពិធីសារនេះ ត្រូវអនុវត្តលើគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់នៃរដ្ឋសហព័ន្ធ ដោយគ្មានការកម្រិតព្រំដែន ឬការលើកលែងឡើយ ។

មាត្រា ៣០

មិនអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ខលក្ខខណ្ឌណាមួយ ចំពោះពិធីសារនេះឡើយ ។

មាត្រា ៣១

បទបញ្ញត្តិនៃពិធីសារនេះ មិនបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់កាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋភាគី ក្រោមអនុសញ្ញាតំបន់ ដែលបង្កើតប្រព័ន្ធពិនិត្យកន្លែងឃុំឃាំងនានានោះទេ ។ អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ និងស្ថាប័នដទៃទៀត ដែលបានបង្កើតឡើងក្រោមអនុសញ្ញាតំបន់ទាំងនោះ ត្រូវបានជំរុញលើកទឹកចិត្តឱ្យពិគ្រោះយោបល់ និងសហការក្នុងគោលបំណងជៀសវាងការងារត្រួតគ្នា និងដើម្បីលើកស្ទួយដល់គោលដៅនៃពិធីសារនេះ អោយមានប្រសិទ្ធភាព ។

មាត្រា ៣២

បទបញ្ញត្តិនៃពិធីសារនេះ មិនបានធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់កាតព្វកិច្ចនៃរដ្ឋភាគី ចំពោះអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវទាំង៤ ចុះថ្ងៃទី១២ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៤៩ និងពិធីសារបន្ថែមនានានៃអនុសញ្ញាទាំងនោះ ចុះថ្ងៃទី៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៧៧ទេ ឬឱកាសដែលមានចំពោះរដ្ឋភាគីណាមួយ ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យគណៈកម្មាធិការកាកបាទក្រហមអន្តរជាតិ ចូលទៅពិនិត្យកន្លែងឃុំឃាំង ក្នុងស្ថានភាពដែលមិនស្ថិតក្រោមច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិនោះក៏ទេដែរ ។

មាត្រា ៣៣

១. រដ្ឋភាគីណាក៏ដោយ ក៏អាចដកខ្លួនចេញពីពិធីសារនេះបានគ្រប់ពេលវេលា ដោយការជូនដំណឹងជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ ដល់អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលជាអ្នកត្រូវជូនដំណឹងនេះទៅរដ្ឋភាគីដទៃទៀតនៃពិធីសារ និងអនុសញ្ញានេះ ។ ការដកខ្លួននឹងចូលជាធរមាន១ឆ្នាំ ក្រោយពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការទទួលបានលិខិតជូនដំណឹងនេះពីលោកអគ្គលេខាធិការ ។

២. ការដកខ្លួននេះ នឹងមិនលើកលែងឱ្យរដ្ឋភាគីរួចកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនពីពិធិសារនេះទេ ចំពោះ

អំពើឬស្ថានការណ៍ណាមួយដែលកើតមុនកាលបរិច្ឆេទនៃការសុំដកខ្លួនបានចូលជាធរមាន ឬសកម្មភាពទាំងឡាយដែលអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការបានសំរេច ឬអាចសំរេចអនុម័តយកមកចាត់ការចំពោះរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ហើយការសុំដកខ្លួននេះ ក៏មិនធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ការពិចារណាលើបញ្ហាកំពុងបន្ត ដែលស្ថិតក្រោមការពិនិត្យរបស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការមុនកាលបរិច្ឆេទនៃការសុំដកខ្លួនបានចូលជាធរមាននោះឡើយ ។

៣. បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការសុំដកខ្លួនរបស់រដ្ឋភាគីចូលជាធរមាន អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ មិនត្រូវចាប់ផ្តើមពិនិត្យបញ្ហាថ្មីណាមួយទាក់ទងនឹងរដ្ឋនោះទៀតទេ ។

មាត្រា ៣៤

១. រដ្ឋភាគីណាមួយនៃពិធីសារនេះ អាចស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្ម និងដាក់សេចក្តីស្នើសុំនេះទៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ អគ្គលេខាធិការត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីស្នើធ្វើវិសោធកម្មនេះទៅរដ្ឋភាគីនៃពិធីសារនេះ ដោយសុំឱ្យរដ្ឋភាគីបញ្ជាក់ប្រាប់មកលោកវិញថា តើខ្លួនយល់ព្រមឱ្យមានសន្និសីទនៃរដ្ឋភាគីដើម្បីពិនិត្យនិងបោះឆ្នោតគាំទ្រសេចក្តីស្នើសុំនោះឬទេ ។ ក្នុងរយៈពេល៤ខែគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការជូនព័ត៌មានទៅ រដ្ឋភាគីបើមានសម្លេង១ភាគ៣យ៉ាងតិចនៃរដ្ឋភាគីគាំទ្រឱ្យមានកិច្ចប្រជុំ លោកត្រូវកោះប្រជុំសន្និសិទនេះ ក្រោមការជួយឧបត្ថម្ភរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។ រាល់វិសោធនកម្មត្រូវអនុម័តដោយសម្លេងភាគច្រើន២ភាគ៣ នៃរដ្ឋភាគីដែលមានវត្តមាន និងបានបោះឆ្នោតនៅឯកិច្ចប្រជុំ ហើយអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវបញ្ជូនវិសោធនកម្មនេះទៅរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ដើម្បីសុំការទទួលយក ។

២. វិសោធនកម្ម ដែលបានអនុម័តស្របតាមបទបញ្ញត្តិកថាខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ ត្រូវចូលជាធរមាននៅពេលដែលវិសោធនកម្មនេះ ត្រូវបានទទួលយកដោយសម្លេងភាគច្រើនចំនួន២ភាគ៣ នៃរដ្ឋសមាជិកពិធីសារនេះ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់រដ្ឋនីមួយៗ ។

៣. នៅពេលវិសោធនកម្មចូលជាធរមាន រដ្ឋភាគីដែលព្រមទទួលយក វិសោធនកម្មនេះត្រូវជាប់កាតព្វកិច្ចក្រោមវិសោធនកម្មនេះ ចំពោះរដ្ឋភាគីដទៃទៀត នៅតែជាប់កាតព្វកិច្ចក្រោមបទបញ្ញត្តិ នៃពិធីសារនេះ និងវិសោធនកម្មមុនៗ ដែលខ្លួនបានយល់ព្រមទទួលយក ។

មាត្រា ៣៥

សមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ និងសមាជិកយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ត្រូវទទួលបាននូវ

បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិទាំងឡាយតាមការចាំបាច់ សំរាប់អនុវត្ត មុខងាររបស់ខ្លួនប្រកបដោយឯករាជ្យភាព ។ សមាជិកគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវទទួលបានបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិទាំងឡាយ ដូចមានចែងក្នុងផ្នែកទី២២ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៤៦ ដែលស្ថិតនៅក្រោមបទបញ្ញត្តិនៃផ្នែកទី២៣ នៃអនុសញ្ញានោះ ។

មាត្រា ៣៦

នៅពេលធ្វើទស្សនកិច្ចនៅរដ្ឋភាគីមួយ ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់បទបញ្ញត្តិ និងគោលបំណងនៃពិធីសារនេះ ជាមួយបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិដែលមានសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការត្រូវ :

(ក) គោរពច្បាប់ និងបទបញ្ជារបស់រដ្ឋម្ចាស់ផ្ទះ ។

(ខ) ប្រាសចាកពីអំពើឬសកម្មភាពណាមួយ ដែលមិនស្របទៅនឹងចរិតអន្តរជាតិ និងភាពឥតលំអៀងនៃភារកិច្ចរបស់ខ្លួនឡើយ ។

មាត្រា ៣៧

១. ពិធីសារនេះ ដែលតាក់តែងឡើងជាភាសាអារ៉ាប់ ចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និងអេស្ប៉ាញ៉ុល មានតម្លៃគតិយុត្តិស្មើគ្នា ហើយត្រូវតំកល់ទុកជាមួយអគ្គលេខាធិការ អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

២. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវបញ្ជូនច្បាប់ចម្លងនៃពិធីសារនេះ ដោយមានបញ្ជាក់ពីការថតចម្លងតាមច្បាប់ដើមផងទៅរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ។

ការបកប្រែក្រៅផ្លូវការដោយការិយាល័យឧត្តមស្នងការទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស ប្រចាំនៅកម្ពុជា